Indulgentie Eccleſiarum vrbis Rome.

IN iſto opuſculo dicit quomodo Romulus
⁊ Remus nati ſunt ⁊ educati. Et poſtea quo
modo Romulus factus eſt primus Rex Roma-
norum ⁊ conditor vrbis Romane. Quomodo ⁊
quamdiu ipſe ⁊ ſucceſſores ſui rexerunt. Et etiam
de Imperatoribus Romani imperij: qualiter im-
perauerunt: a primo Julio Ceſare vſq; ad tem-
pus Conſtantini magni imperatoris. Et quomo
do Conſtantinus a lepra curatus eſt: ⁊ a beato
Silueſtro baptizatus. Quomodo ſanctus Con
ſtantinus Eccleſiam Romanam dotauit: ac beato
Silueſtro / omnibuſq; ſuis ſucceſſoribus Romañ.
Pontificibus / totam Italiam / omnes prouincias
occidentales / regiones / loca / ciuitates ⁊ inſulas:
que circa Italiam ſunt pio affectu dedit.

¶ De indulgētijs omniū eccleſiarum ⁊ reliquijs
que Rome exiſtunt.

¶ Item de Stationibus in eiſdē eccleſijs per cir
culum anni ⁊c.

Roma Ciuitas ſancta: Caput mundi·Anno poſt euertionem Troje· CCC·v· Mūdi vero·M·cccc·⁊·l· Romulus ⁊ Remus nati ſunt ex Ilia Rhea Siluia matre·Romulus eſto dicat Seruius/ Romum appellatum fuiſſe:⁊ pro Romo Romolum blandiméti cauſa:deinde enim gaudent diminutiuo blanditie· Sed quia Liuius floꝛus: ⁊ omnes hiſtorici ipm̄

ſcribunt Romulū ideo omnes ſequunť. Et Ro-
mulus inq̄ Ilia rhea Siluia mr̄e genitus: ex pr̄e
ſeu credito/ſeu ficto / cū verius credatur Sacer-
dos Martis. Sed vt honeſtioꝛ eſſet culpa dixe-
runt Romani Pꝛincipem ſuum ex deo Marte
genitum: quod tam patienti animo tulere gentes
q̄ꝫ equo animo Romanoꝝ Imperiū paſſe ſunt.
Fuit pꝛimus rex ⁊ conditoꝛ vꝛbis Romanē. Hic
pꝛimū cū lucem attingeret/ teſte Liuio pꝛimo ab
vꝛbe: cū quo cōueniunt omnes hiſtoꝛici/ſeuitiam
Amulij patris / atqꝫ Albanoꝝ regis expertus eſt:
quo vna cum fratre Remo iuſſus eſt in Tiberim
mergi. Sed ſtagnantibus ſecus Ripàm vadis
abiectos infantes decreſcens aqua velut ſcelus
refugeret/reliquit in ſicco. De quo dixit Ouidi⁹
in .ij. Faſtoꝛum: Hec vbi cognouit contemptoꝛ
Amulius equi: Amne iubet mergi geminos / ſce-
lus vnda refugit: In ſicco pueri deſtituuntur hu-
mo. Tūc Picus auis martia primū tantiſpar in-
fantes aluit. Deinde Lupa ſitiēs ad hoꝝ vagitū
tracta/mutato curſu/vberibus ſuis aluit. Dicente
Ouidio p̄allegato.ij.libꝛo: Lacte quiuis infantes
neſcit creuiſſe ſermo: Et Picum expoſitis ſepe
tuliſſe cibos. Hanc lupam volunt aliqui verā/ali-

qui fictã· Utraqꝫ em̃ fama eſt/ q̄ fuerit ficta/ monſtrat Eutropius dicens in libro primo· Uerũ paruulos prope ripam tyberis expoſitos Fauſtulus regii armenti paſtor ad Achã Laurentiã vxorem ſuã detulit : que ob rapacitatẽ corporis queſtuoſi/ Lupa a vicinis appellabatur · Unde vſqꝫ ad noſtra tempora Meretricũ cellule Lupanaria nuncupantur· Ad huius verificationẽ Lactantius in·i·diui·iuſti · adducit exẽplum dicens/ Romani ab Athenienſibus mutuati ſunt exemplum: apud quos cum Meretrix Tyrannum occidiſſet Lena nomine:quia nefas erat ſimulachrũ Meretricis in templo poni: Animalis effigiem poſuerunt:cuius nomine ipſa gerebat̃ · Itaqꝫ vt illi ex profeſſione monimẽta fecerũt ·Q̄ꝺ fuerit iſta lupa clare ponit Lucius florus in lib· i· ⁊ Pliniu de viris illuſtribus;· Sed clarius ponit Lucius florus in libro primo ſui epi · Et Liuius dicẽs in primo ab vrbe · Tenet fama cũ fluitãtem alueum quo expoſiti erant pueri in ſicco aqua deſtituiſſet Lupam ſitientẽ ex mõtibus qui circa ſunt ad vagitũ puerilem curſum flexiſſe · Eamqꝫ infantibus adeo mite prebuiſſe mãmas:vt etiam ipos lingua lamberet· Hos reperiens Fauſtulus magiſter re-

gn̄ pecoꝛis Ache Laurentiū vxoꝛi ſue educādos dedit. Sunt ⁊ qui eam vulgato coꝛpoꝛe inter paſtoꝛes Lupam agnominatam credant. Hec confirmat Liuius / hoc habitus ipſius: que fuit lupe oꝛniza Joue mutuatus exemplum. Qui vos eſt almanther Capꝛe nutricis ſue pelle. De quo dixit Uir. in. i. Eneidos. Donec regina ſacerdos Marte grauis geminā partu dabit Ilia pꝛolem. Inde lupus inde lupe fuluo nutricis tegmine letus Romulus excipiat gentem ⁊ Mauoꝛtia condet Menia/Romanoſq; ſuo de nōie dicet. Auguſtinus autem in. xviij. de ciuitate dei: ⁊ Plinius in. viij. hiſtoꝛie naturalis mōſtrauit vtrunq; fuiſſe poſſibile. Et cōcludit vterq; poſtq̄ ſingulus hiſtoꝛicus cōuenit cum Liuio: quamq; ſi eis infantibus: per quos tanta ciuitas condenda fuerat de aqua diuinitus liberatis: per lactantem feram Deus voluit ſubuenire: quid mirum eſt: Item Romulus Centū ex Senatoꝛibus delegit: quoꝝ conſilio omnia agerentur: vt habetur in Cronica Imperatoꝛum Leonardi Aretini libꝛo pꝛimo Romane hiſtoꝛie quos Senatoꝛes pꝛopter ſenectutem Patres ad ſimilitudinem Curie nominauit. Mille etiam Pugnatoꝛes delegit: quos a numero Milites

appellauit. Rexit annis. xxxviij. poſtea fulmine
periit. Habetur etiam in cronica Romanoꝝ impa:
toꝝ ꝙ mater iſtoꝝ geminoꝝ videlicet Romuli ꝛ
Remi viua ſm legem defoſſa eſt: ꝛ pueri in Ty-
berim demergi. ꝛc.

P Rimus ſucceſſoꝛ Romuli:/ Põpilius pater
Nume ſecũdi Ro. regis: ponit eodẽ li. Virg.
cap. Numa pompilius Rome tribunus plebis.

S ucceſſoꝛ Pompilij Tullius hoſtilius: qui
rexit annis. xxij. Qui nepos iſtius Hoſtilij.
qui ſub Romulo bello cecidit: ſtrenue aduerſum
Sabinos pugnans: pꝛout ſcripſit eodeȝ li. Vir. c.
Romulus. Qui memoꝛia/ ꝛ ſue virtutꝫ titulis/ fuit
Rome tertius rex creatus. Illo quideȝ tempoꝛe
quo Manaſſes regnabat in Hieruſalem. Hic fuit
pꝛimus qui purpura ꝛ faſcibus vſus eſt.

S Ucceſſoꝛ Tullij hoſtilij/ Ancus rexit annis
xliiij. potenter. quia ius feriale cõdidit pꝛimo
moꝛẽ inducẽdi bella. Re. eo. l. c. Ancus martius.

S Ucceſſoꝛ Anci/ Pꝛiſcus Targnus: q rexit
annis. xxxviij. qui a Plinio in li. de viris ill.
cõnotatꝰ Tarquinus pꝛiſcus/ a Romulo rex Ro-
v. demoꝛati exulis Coꝛinti filius: quẽ regem fre-
quẽter hiſtoꝛici Lucbumonẽ dicunt: multa opa

4

tus eſt : inchoauit edificare Capitoliū : vt habet in cronica Romanoꝝ imperatoꝝ lib· primo·

Succeſſor Priſci Tarquini/Seruius Tullius: qui rexit annis ·xliiij · Et inter omnes primus ·qui cenſus excogitauit·

Succeſſor Seruij tullij / Tarquinus ſuperbus qui rexit annis·xxx· qui ab hiſtoricis cōnotat Lucius Tarquinus ob mores cognomento ſuperbus : fuit prenotati Tarquini filius : ex vxore Canoquile: prout ſcripſit eodem libro Virgilius · c· Seruius tullius· Hic teſte Eutropio lib· primo primus excogitauit vincula / fuſtes/carceres/cōpedes/cathenas/ꝛ exilia: prout dicit eodem libro Virgil·cap·Seruius tullius : vbi de ipſius principio cū fuit Rex·vij·Romanoꝝ· Hinc Conſules cepere : pro vno rege duo creati ſunt hac cauſa: vt ſi vnus malus eſſet/alter eam habens poteſtatem ſimilem cohercere· Et placuit ne Imperium longius haberent: ne ꝑpter diuturnitatem poteſtatis inſolentiores redderentur : Sed ciuiles ſemper eſſent: qui poſt annum ſcirent ſe eſſe priuaturos· De quoꝝ claritate habetur plene in cronica Romanoꝝ Imperatoꝝ Aretini· ꝛ in lib· ſeptimo Romane hyſtorie·

IUlius Ceſar primus Imperator / Alexan⸗
driam venit: cui Pileus rex inſidias para⸗
bat: quare a Ceſare bello victus a Nilo perijt: vt
patet vbi agitur de Ceſare primo. Ceſar ergo po
titus Egypto / Cleopatre regnū dedit. Et ipſe pri
mus accepit ſingulare imperium Romanoꝝ: A
quo omnes Romani principes / Romanoꝝ Ce⸗
ſares appellati ſunt. Sed coniurantibus in eū .lx.
vel amplius Senatoribus / in curia .xxiij. vulneri⸗
bus percuſſus occubuit. Require vbi agitur de
Ceſare primo Imperatore

OCtauianus auguſtus Imperator .ij. a quo
omnes Romanoꝝ Reges dicunt̄ Auguſti
regnauit annis .lvi. ⁊ menſes .vi. Deficiēte autem
principatu pontificum in Judea / Herodes anti⸗
patris Aſcolanice / ⁊ matris Arabice filius / Ju⸗
deoꝝ principatum a Romanis accepit: quem te⸗
nuit annis .xxxvi. Et ne ignobilis / ſanguinei iu⸗
deoꝝ argueretur extraneus / combuſſit omnes li
bros: quibus continebat̄ nobilitas iudeoꝝ: Inſu⸗
per ⁊ ſuam ſobolem, vt regio ſanguini cōmiſcere⸗
tur: abdicata de fide femina hieroſolimitana:
qua priuatus: vxorem acceperat. Nā ex eo filio
antipatre ſibi Maximiano ſociauit filiā Alexādri

Ariſtoboli: Nepotemqꝫ fratris Hircani: qui ante
fuit Rex iudeorum. Hec Herodi genuit .v. filios
quoꝝ duos/Alexandrum ⁊ Ariſtobolum occidit
ipſe in Samaria: Nec fecit diuturnã moraꝫ: quin
matrem illoꝝ:qua nil carius habuerat: occiderit.
Hoc tempore/quia Marcus Antonius:qui tene
bat Aſiam ⁊ orientem repudiauerat ſororem Au
guſti/Cleopatrãqꝫ duxerat in vxorẽ: Inter An-
toniũ/ Cleopatram/⁊ Auguſtum ortum eſt bellũ.
Sed fugati apud Leuchas / Antonius ⁊ Cleo
patra ſeipſos occiderunt. Et ſic terminatum eſt re
gnum Egyptioꝝ:quod a primo Ptolomeo La-
gi filio:vſqꝫ ad Cleopatram ſtetit . ccxcv. annis:
Anno Ceſaris Auguſti .xl. A morte vero Cleo-
patre ⁊ Antonij quando Egyptus in prouinciam
verſa eſt anno . xxxvij. Et ab vrbe condita anno
ccclij.quo per vniuerſuꝫ orbem pax firmiſſima or
dina ione dei ab Auguſto firmata fuerat: dñs no
ſter Jeſus xp̃s filius dei/Etatem mundi Sextam
ſuo conſecrauit aduentu. Iteꝫ diebus Octauiani
Auguſti/tranſtyberim de taberna meritoria fons
olei de terra exundauit:ac per totũ diem largiſſi-
mo riuo fluxit: ſignificans ex gentibus xp̃i gratiã.
Tunc etiã circulus ad celeſtis arcus ſpeciẽ /circa

Solem apparuit: vt habetur in Cronica Roma
nozuꝫ imperatozum Leonardi Aretini libzo·vij·
Anno imperij auguſti·xliiij·Herodes mozbo inau
dito: ⁊ ſcatentibus toto cozpoze vermibus digne
moritur·Sed Archilaus eius filius ab Auguſto
conſtitutus regnauit annis nouem vſqꝫ ad Augu
ſti finem·

Tiberius pinguis pzeuignus Auguſti filius Imperatoz·iij·qui impauit annis·xxiij·Regre
lib·Virg·c·tyberius·Anno vero·xij·Imperij ſui
Pilatus iudex / procuratoz ab eodem dirigitur
Anno·xviij·imperij Tyberij:dñs nr̄ Jeſus chziſtꝰ
ſua paſſione redemit mundū:anno etat; ſue ·xxxiij·
⁊eo magis ꝙ ei vita pzopagata eſt ab·viij·K·Apzi
lis:quo die conceptus eſt in virginis vtero de ſpi
rituſancto: vt narrat Platina in vita Pontificū
vbi ſcribit ad Sixtū·iiij·Cuius etiam tempozibus
facies ⁊ vultus ſanctus noſtri redemptozis a ſan
cta Veronica per mare de Hieruſalem Romam
poztata ⁊ adducta fuit·Qua viſa: Tyberius mox
a mozbo liberatus eſt·

Gaius cognomento Callicula Imperatoz·iiij·
Ro·imperauit annis·iiij·menſibus·x·diebus
octo·Anno dñi·xxxviij·Hic Herodes Agrippa

amicum ſuum liberauit a vinculis :⁊ fecit eũ Iu-
dee regem:vbi regnauit annis ſeptẽ vſq₃ ad·iiij·an
nũ Claudij·Quo quidẽ₃ percuſſo ab Angelo ſuc
ceſſit in regnum eius Agrippa:vbi manſit annis
xxvij· vſq₃ ad extermininm iudeorum · Herodes
autem Tetracha petens amicitiam Gaii:cogente
Herodiade Romã venit :ſed accuſatus ab Agrip
pa/Tetrarchiam perdidit:Fugiẽs ergo cum He/
rodiade/Hiſpaniã petijt:Pilatus qui ſententiam
damnationis dixerat:tantis anguſtijs a Gaio per
cuſſus:q carceratus ſe ſua manu peremerit Ga-
ius autem ſeuiens in Iudeos: ſancta eorum loca
idolorum : ſordibus prophanauit · His tempori-
bus Matheus in Iudea predicans Euangeliu₃
ſcripſit·

CLaudius imperator· v· cepit imperare anno
dñi·xx·⁊ imperauit annis·xiij · mẽſibus·xij · ⁊
diebus·xxviij·His tẽporibus Petrus cum primo
fundaſſet eccleſiã Antiochenã : Romã venit/te-
nuit cathedram epiſcopalem annis · xxv · vſq₃ ad
vltimũ Neronis annũ ; Marcus euangeliũ Ro·
ſcripſerat:Petro cum mittente·iiij·anno Claudij
predicabat in Egypto:Eodem anno fames grauiſ
ſima facta eſt·

Nero imperator·vi· imperare cepit anno dñi lviij·et impauit annis·xiij·mensibus·vij·diebus·xxviij·Huius·ij·anno Festus Judee procurator ſucceſſit Felici:A quo Paulus Apoſtolus Rome vinctus/per biennium ſtetit in cuſtodia libera·Poſt hoc nondū rabido ſeuiente Nerone dimittitur ad predicandum· Jacobus frater dñi cū·xxx·annis rexiſſet eccleſiam·vij·anno Neronis circa annos dñi·lxv·a iudeis lapidatus ꝛc· Albinus ſucceſſit in magiſtratu Judee· Albinus autē ſlorus:cuius luxuriā et auaritiā ceteraꝗ flagitia nō ferentes iudei/contra Romanos rebellarunt· Aduerſumquos Veſpaſianus· M· militie plurimas vrbes Judee cepit: Interim Nero primus Chriſtianos proſequitur:inter quos Petrū apoſtolum et Paulum gladio occidit·

Galba impator·vij· prout ſcribit in Croni· Mar·Anno dñi· lxxi·et impauit mēſes· vij·

Veſpaſianus imperator·viij· imperauit annis· nouem mēſibus ·ij·diebus·xij · cum cepiſſet imperare prout ſcribitur in Cronica Mar·Anno dñi·lxxvij·Hic apud Judeam Imperator Excercitus nominatus/bellum filio ſuo Tito cōmēdās Romā venit:qui Anno ſecundo Judeoꝝ Regnū

ſubuertit: Templumq; ſtrauit: poſt annos prime ſue conſtructionis · cclxxxix · Conſumatum eſt bellum anno·iiij·

Titus Veſpaſiani filius Imperator·ix·cepit imperare Anno dñi·lxxxij· ꝛ imperauit Annis duobus: menſibus·iij· Vir quidem mirabilis omnium virtutum genere abundans: ita vt amor ꝛ delitie humani generis diceretur·

Domitianus frater Titi iunior Imperator·x· cepit imperare prout ſcribitur in Croni·mar· Anno dñi· lxxxv ·ꝛ imperauit annis ·xv· Menſibus·v· Hic ſecūdus poſt Neronem: Chriſtianos proſequitur: ſub quo Joannes euangeliſta ꝛ apoſtolus in Pathmos inſulam relegatus cum eum miſiſſet in dolium feruentiſſimi olei: ſine vllo cruciatu vel pena·

Nerua Imperator· xi· imperauit anno vno: Menſibus quatuor: ꝛ diebus octo · Hic ſuo edicto cunctos: qui a Domitiano exulauerāt renocauit· Quare ſanctus Joannes apoſtolus ꝛ euangeliſta ab exilio liberatus: rediit Ephesum· Et per eius abſentiam vidit ab hereticis concuſſam fuiſſe fidem: hanc deſcriptam in euangelio ſtabiliuit·

TRaianus Imperator·xij·cepit imperare an
no domini·c·⁊ imperauit annis·ix·mēſibus
vi·⁊ diebus·xv·Huius tēpore Joannes apoſto
lus ⁊ euangeliſta·lxvi·anno poſt paſſionem dñi·
etatis autē ſue·xciiij·Epheſi placida morte quie
uit·Plinius facundus orator/⁊ hiſtoricus immē
ſus habetur·

ADrianus Traiani filius Imperator·xiij·im
perauit annis·xxi·cum imperare cepiſſet cir
ca annū dñi·cxxix·Hic iudeos rebelles domauit
⁊ introeundo Hieroſolimā licentia ablata: quam
ipm in optimū ſtatum muroꝝ extructione repara
re/Heliam de ſuo nomine repararc precepit·

ANtonius cognomento pius Impator·xiiij·
cū filio ſuo Aurelio ⁊ Lucio imperauit an
nis·xxij·⁊·iij·menſibus·Hoc tempore Policar
pus veniens Romam: multos ab heretica labe
compeſcuit·

MArcus Autonius verus Impator·xv·cuꝫ
Lucio aurelio Cōmodo: cepit impare an
no dñi·clxij·⁊ imperauit annis·xix·⁊ mēſibns·ij·
Hoc tpe Policarpus in Aſia martyrizatus eſt·

COmmodus Antonij veri filius: Imperator:
xvi·poſt patrem imperare cepit circa annos

dñi·clxxxiij·⁊ imperauit annis·xiij· Et hic dictus Cōmodus/ob ſua facinora in domo veſtali ſtrangulatus interijt/cū tanta execratione omnium: vt hoſtis humani generis diceretur·

Elius pertinax impator·xvij· cepit imperare circa annos dñi·cxciiij·⁊ imperauit menſibus ſex·Hic ſcelere Juliani iuriſperiti occiditur in palatio:orta ſeditione inter pretorianos milites·

Seuerus pertinax Imperator·xviij· imperauit annis·xvij·cum imperare cepiſſet Anno dñi cxcxv· Hoc tempore Leonides pater Origenis martirio coronatur·

Antonius Caracalla Seueri filius Imperator·xix·imperauit annis·vij·

Martinus Impator·xx· imperauit anno vno cū imperare cepiſſet Anno dñi·ccxix· Tumultu militari cū filio ſuo occiſus eſt·

Marcus aureolus Antonius Imperator·xxi· imperauit annis·iiij·cum cepiſſet imperare Anno dñi·ccxx·Huius tēpore in Paleſtina vrbs Nicopolis:que prius Emaus dicebatur condita eſt:Hec eſt illa Emaus:quaȝ Chriſtus poſt reſurrectionem ingreſſu ſuo(ſicut narrat Lucas)ſanctificare dignus eſt·

Aurelius Alexander Imperator·xxij· imperauit annis·xiij·cum imperare cepiſſet Anno dñi·ccxxxij·Hoc tempore Origenes per totũ orbem glorioſus habetur · Nec mirũ ſcribit Beda de ipſo/Origenes tantum ſedulus fuit/vt Hieronymus in quodã loco·v · Milia librorum eius ſe legiſſe meminerit·

Maximus imperator· xxiij · imperauit annis iij·cum cepiſſet imperare Anno domini·ccxxxix·Hic fuit genitus patre ꝛ matre barbaris·

Gordianus imperator· xxiiij · imperauit annis vj·cum cepiſſet imperare Anno domini·ccxlij· prout ſcribit Ruffinus in annalibus Romanorũ· Iſte adhuc adoleſcens ex ſenatus ſententia cum letitia populi factus eſt Senator·

Philippus cũ Philippo imperator·xxv·imperauit annis·xv·prout ſcribit Ruffinus in annalibus Romanorum·cum cepiſſet imperare Anno domini·cclv · Hic primus omnium imperatorum Chriſtianus fuit :/ꝛ vna cum ſuo filio baptizatus eſt vt dicit Ruffinus·

Decius imperator·xxvi·imperauit annis·ij·mẽſibus·iij·cum imperare cepiſſet Anno domini cclij·Hic Decius patrem ꝛ filium interfecit· Hic

bello a Gottis occiditur: Sed fracto fundo plauſtri nunq̄ꝫ poterat reperiri. Ideo alibi ꝙ a diabolo ⁊ alibi dicitur a Gottis raptus.

GAlbus cū Uoluſiano filio. Imperator.xxvij. imperauit annis.ij.⁊menſibus.iiij. Cnius tp̄e Origenes anno.lxx.etatis ſue non tñ integre impleto moritur:⁊ in Tyro vrbe ſepelitur. Et Cornelius Ep̄s Rome rogatus a quadam matrona Lucina corpora apl'oꝝ nocte de cathecūbis leuauit:⁊ poſuit corpus pauli in via Hoſtieñ. vbi fuerat decollatus. Petrū aūt circa locum vbi fuerat crucifixus in tēplo Apollinis in monte aureo in Uaticano palatij Neroniani.iiij.Kal'.Iulij. Renotanter in lib.Uirg. vbi agitur de Petro apoſtolo.

Ualerianus cū filio ſuo Galieno Imperator xxviij.imperauit annis.xv.cuꝫ imperare cepiſſet Anno dn̄i.cclvi. Iſte militans a Perſis debellatus eſt ⁊captus. Et q̄ꝫdiu vixit ſtetit ſub hac ſeruitute: vt pedem ſup̱ ceruicem eius ponerent ſemper cum equos aſcenderent.

CLaudius Imperatar.xxix.cepit imperare anno domini. cclxxi. ⁊ imperauit anno vno ⁊ ix.menſibus. Hic Gottos iam per annos.xv. va-

ſtantes Macedoniã ꝛ Illiricũ ſuperauit. Ob q̄d in Curia ei clipeus aureus ꝛ in Capitolio ſtatua aurea collocata eſt.

AUrelianus imperatoꝛ.xxx. imperauit annis .v. menſibus. vi. cũ cepiſſet imperare Anno dñi.cclxxiij. ꝛ tandem edificaſſet Rome templum Solis: in quo poſuit auri ꝛ gemmaꝝ quantitatẽ maximã. Hic in Gallia crudeli edicto pꝛoſequit̃ xp̄ianos: ꝛ ciuitatem Gallie/que Genubum dicit̃ a ſuo nomine dixit Aurelianũ. Tandẽ fraude ſerui ſui a militibus occiditur.

TAcitus Impator.xxxi. imperauit menſibus .vi. cum cepiſſet imperare anno dñi.cclxxvij. Iſte fuit pꝛudens/curialis/ ꝛ largus. Quo apud Pontũ occiſo: Floꝛianus tenuit imperium vſq3 ad.iij.menſes/ ꝛ ſimiliter apud Tarſum occiditur His tẽpoꝛibus oꝛit̃ inſania Manicheoꝝ hereſis.

PRobus Imperatoꝛ.xxxij.imperauit annis.vi ꝛ menſibus.iiij.cum imperare cepiſſet Anno domini. cclxxix. Et tandem fuit militari pugna apud Smirnam ceſus.

FLoꝛianus nil memoria dignum fecit: q̄uis duobus annis imperauerat. Erat Imperatoꝛ in ordine.xxxiij.

CArus Imperator·xxxiiij·cũ ſuis filijs Cario ⁊ Numeriano imperauit annis duobus: cum cepiſſet imperare Anno domini·cclxxxviij·Hic in paruo flumine perijt·

DIocletianus cum Maximiano cognomento Aurum caleio imperauit annis·xx· cum imperare cepiſſet ſm Oroſium lib·vi·cclxxxviij·al's·cclxxxix·Et Anno ab vrbe condita·M·xli·Re·lib·Vir·c·Conſenſu omnium factus eſt Imperator·

COnſtantius magni Conſtantini pater Imperator · xxxv · militauit ita laudabiliter ſub Diocletiano imperatore Romano : qui quarto anno ſui imperij dictũ Conſtantiũ fecit Ceſarem cui ſm Oroſium in li·vij·⁊ Ruffinũ in annalibus Romanoꝝ:⁊ Eutropium in lib·x· Maximiani/⁊ Herculei dilecte ſumme/Diocletianus Theodoram preuignam in coniugem dedit · Ex qua tres filios/⁊totidem genuit filias/Conſtantini magni fratres:queȝ ex prima vxore Helena Britanie regina ipſe ſuſceperat·Tractu demũ temporis cum Diocletianus etate confectus ſe inhabileȝ noſceret ad imperiuȝ gubernandum:⁊ ad priuatam redijſſet vitam: ipſe Conſtantius factus eſt imperator/vna cũ Maximino Galero· Qui poſtꝙ facti

ſunt auguſti/ſic imperium diuiſerunt:vt Conſtan
tius Italiam/ Galliam Hiſpaniã ⁊ Aphricã poſſi
deret: Galerus vero Illiricum Anacretam ⁊ to-
tum Orientẽ haberet·Sed Conſtantius vir ſum
me manſuetudinis/ſolum adminiſtratione Gallie
⁊ Hiſpanie contẽtus fuit· Quapropter Galerus
fecit duos Ceſares: Maximinum/ quẽ p repoſuit
Oriẽti/⁊ Seuerum prefecit Italie: Ipſe vero in
Illirico ⁊ Grecia iura imperij gubernabat·Cepe
runt imperare Anno dñi· ccc· ⁊ imperauerunt:
Galerus·ij·annis:Conſtantius vero·xiij· compu
tato tempore quo fuerat Ceſar·Hic·Conſtãtius
prout ſcribit Ruffinus in annalibus Romanoꝝ
fuit Eutropio nobili Romano genitus / ⁊ matre
Claudia filia Criſpi fratris Claudij Imperato-
ris·Curauitqꝫ ſemper fiſci cõmoda non priuata
quapropter a ſubditis ſemper amatus eſt· Et tan
dem moriens·xiij·anno ſui imperij:Conſtan tinuꝫ
magnum primogenitum eius imperij ſui reliquit
heredem·Reliquit etiaꝫ duos alios filios ex alia
vxore:quoꝝ vnus Conſtantinus alius Dalma-
tius nominabatur·

Maxentius non Imperator ſed Tyrannus
Romanus ponitur eo·lib·Virgi·

C'Onſtantinus Conſtantij filius / ex Concubi-
na Helena Imperator creatus in Britania re
gnauit annis triginta·menſibus·x·diebus·xi· Cuꝫ
cepiſſet imperare Anno dñi·cccxi·Hic Rome vbi
baptiʒatus eſt/fecit conſtrui baſilicam beati Joan
nis baptiſte:que vocatur Conſtantiana·Iteꝫ Ba
ſilicam Petro ⁊ Paulo in templo Apollinis/cir
cundans corpus vtriuſqꝫ ereo cypro groſſo qnin-
qꝫ pedum·Item baſilicam beato Laurentio mar-
tyri in via Tiburtina/in agro Veiano·
Et alias baſilicas multas·Item in Grecia conſti-
tuit vrbem ſui nominis:quam voluit eſſe Sedem
Romani imperij/⁊ caput totius Orientis·Scri-
bit Jacobus de Voragine in legendis ſanctorum
ꝙ chriſtianos hoſtiliter perſeqaebatur·Quapro-
pter papa Silueſter cuꝫ ſuis clericis ab vrbe fugi
ens latuit in monte ſoracto·Interim deus percuſ
ſit Conſtantinum morbo incurabili lepre·Et cum
nulla ei prodeſſent ſuffragia Medicorum: conſu-
luerunt vt ablueretur recenti ſanguine lactentium
puerorum·Et cum Imperator veniſſet ad locuꝫ
cedis:vidiſſetqꝫ·xxx·milia vagentium puerorum
⁊ matres ſolutis crinibus miſerabiliter vlulan-
tes/genitricibus ait·Nolite timere: volo enim po

tius mori q̃ȝ cũ tot miliũ innocentum cede viuere·
Juſſitqȝ cum donis matribus natos reddi ·Se-
quenti nocte Petrus ⁊ Paulus apoſtoli appa-
ruerunt ſibi dicentes: Qm̃ abhorruiſti effuſionem
ſanguinis innocentum / nos ad te miſit dominus
noſter Jeſus chriſtus: vt pro ſalute tua habeas ſil
ueſtrum latentẽ in monte Soracto· Tandem per-
ſuaſione Silueſtri pape baptizatus Conſtantinus
qui repente candidis in veſtibus per ſeptem dies
continuos leges in honorem Chriſti: ⁊ omnium
chriſtianorum cõdidit· Octauo die veniens ad cõ
feſſionem: abiectis cunctis imperialibus ſignis:
expanſis manibus ſe proiecit in terram: cum flu
uio lachrymarum · Hic baptizatus ponitur cum
ingenti miraculo circa finem pñtis capituli · Uas
illud pulcherrimum in quo baptizatus fuit Con-
ſtantinus vulgari appellatione Concha dicitur:
ex nigro lapide ⁊ auro politiſſimo: quam Conſtã-
tinus in memoriam tanti beneficij intrinſecus ⁊ ex
trinſecus quantum aſcenderat aqua fecit argento
puriſſimo cooperiri · Jn medio vero fontis fecit
poni colũnam porfidi: ſuꝑ quaȝ poſuit lampadem
auream ponderis librarum·lij· Jn qua diebus pa-
ſcalibus ardebat Balſamum· Jn labro fontis po-

ſuit agnum aureum fundentem aquam/ ponderis librarum·clxx·ad dexteram autem agni conſtituit Saluatorez ex argento puriſſimo/ ponderis libra rum·clxx·In leua parte agni Joannem baptiſtaz ex argento puriſſimo / tenentem titulum ſcriptum Ecce agnus dei/qui tollit peccata mundi/ ponde ris libraꝝ·cxxv· Poſuit ꝛ circa fontem Ceruos ſeptez fundentes aquam/ oēs ex auro puriſſimo: quorum quilibet erat ponderis libraꝝ·lxxx·Que omnia aut Sacerdotum cupiditate:ſeu tyrannoꝝ ſacrilegio ablata ſunt:ꝛ ſic hodie vas nudū appa ret·Baptizatus itaqz Conſtātinus mox publico precepit edicto:vt per totū Ro·imperium idoloꝝ tēpla clauderent̄:ꝛ eccliē xp̄i rupte reedificarent̄· Martyrum ſepulchra cum veneratione maxima coli iuſſit·Poſt hec ita prudenter ꝛ pie in Sena tu concionatus eſt: ꝙ omnes Romani ad fidem xp̄i conuerſi ſunt·Hoc tempore Helena Conſtan tini mater:que tunc in Bitinia morabatur / a iu deis perſuaſa: vt culturam relinqueret idolorum ꝛ ceremonijs iudeoꝝ inſeruiret· Hec ſcripſit ipſa filio:cōmendando ꝙ:relinqueret idoloꝝ fidē:ſed increpādo ꝙ ſeruiebat religioni chriſtianoꝝ·Cui reſcripſit Conſtantinus / mandans Sacerdotes

Judeoꝝ ⁊ Chriſtianoꝝ Rome ipſis pn̄tibus de veritate fidei diſputaturos. Cui diſputationi ex precepto Auguſti omnes prudentes Romani imperij interfuerunt. Congregati igitur fuerunt in Romana vrbe Epī Septuagintaquinqȝ. Judeorum vero Sacerdotes. ccxx. exceptis duodecim Scribas: quos Iſachar ſummus pontifex miſit: doctiſſimos in greco ⁊ hebreo. Huic diſputatiōi interfuit Conſtantinus ⁊ Helena mater eius. Judices ⁊ arbitri litis non fuerunt xp̄iani nec iudei hebrei: quoꝝ vnus fuit Crathon philoſophus: cui nunq̄ꝫ ꝑſuaderi potuit vt a quoq̄ꝫ munus acciperet nilqȝ volebat ſuum eſſe: nec quicq̄ꝫ in poſterum diem reſeruare voluit. Dicebat eniȝ ex carētia diuitiaꝝ frui ſumma ſecuritate. Huic ſocius datus eſt Zenophilus cōſtantiſſimus/ ac prudentiſſimus homo. In his duobus erat tāta veneratio. ꝙ nullus poneret in ambiguo id verū tenendum eſſe/ quod ipſi cēſuiſſent. Congregatis igiť cunctis: inter beatum Silueſtrum ⁊ Scribas fuit longa concertatio. Demum ita euidenter illos concluſit beatus preſul: ꝙ omnes populi clamauerunt eos ab vrbe eſſe pellendos: qui non profiterentur Chriſtum filium dei eſſe. Multi etiam

ex iudeis qui venerāt impugnare fidem baptizati ſunt. Et Helena mater Constantini deoſculata eſt pedes beati Silueſtri. Et ipſi diſputationis Judices baptizati ſunt. Potiſſima cauſa fuit ꝙ vnus ex Scribis volens oſtendere potentiam ſue fidei fecit adduci thaurum adeo ferocem / ꝙ vix centū hoīes ipm̄ ad locuȝ diſputatiōis ducere poterant: ⁊ dictis quibuſdam verbis in aure / cecidit mortuus in terram: quem poſtea nullis verbis potuit Scriba ſuſcitare. Et Judei omnes promiſerunt ꝙ ſi eum ſuſcitaret in nomine Jeſu chriſti: baptizarētur ⁊ ita factum eſt. Deinceps Beatus Silueſter cum duobus Pbr̄is ⁊ duabus lanternis deſcendit in quoddam antrum per.cl.gradus / vbi coniurato dracone: qui vrbem infecerat peſte inexpiabili / eum fecit innoxium. Ligauitq; ſibi os cum filo quod ſigillauit cum ſigillo tenente impreſſionem ſancte crucis. Igitur eodem tempore fuerunt liberati Romani a cultura demonum / ⁊ infectione draconis. Roboratus Conſtantinus in fide generalem ſcripſit epiſtolam ad vniuerſos Epiſcopos ⁊ prelatos: quam Iſidorus ponit inter decreta patrum: in qua ponit modum ſue conuerſionis ſub iſta forma vt ſequitur.

IN nomine ſancte ⁊ indiuidue trinitatis·
Imperator Ceſar Flauius Conſtantinus Auguſtus/Sanctiſſimo Patrum patri Siluestro Romanõ· Pontifice:omnibuſqȝ ſucceſſoribus epiſcopis vrbis Romanẽ:ac cunctis catholicis Epis gratiam/charitatem/pacem ⁊ gaudium · Ea que Saluator dei filius dominus nr̄ Jeſus xp̄s per ſāctos Apl'os ſuos Petrū ⁊ Paulū/interueniente patre nr̄o Siluestro mirabiliter opari dignat⁹ eſt/ ad notitiam omniū populoꝝ decreuimus aperire· Nam cū inualidiſſima ſqualoris lepra carnē meaȝ inuaſiſſet:nec curā poſſet adhibere aliqs medicoꝝ Dixerunt capitolij ſacerdotes:[illegible] fontes in Capitolio debere fieri:⁊ in lactentium puerorum ſanguine lauari iubebant·Quo audito exhorrui:pueroſqȝ iam occidi paratos cum muneribus remitti iuſſi·Quo facto cū tempus mihi ſomni aduenisſet aſtiterunt Apoſtoli chriſti Petrus ⁊ Paulus dicentes · Quoniam abhorruiſti innocentem ſanguinis effuſionem:a deo ad te mittimur: vt modū curationis a lepra tibi ſignificemus · Mitte pro Siluestro Epiſcopo qui in monte Soracto latet:Hic tibi oſtendet Piſcinam : in qua lotus repente curaberis · Quare Pater noſter Silueſter

me ſeptem diebus in penitentia tenuit. Octaua au
tem die me ſacra vnda perfudit. Sed me repente
in fonte poſito/propriis oculis vidi manum de ce
lis me ſanantem a lepra. Sic igitur me fontem exi
uiſſe ab omni lepra curatũ cognoſcite. Quamob-
rem cenſui cum vniuerſo Senatu/cunctiſqꝫ princi
pibus Romane vrbis/exaltare ſedeꝫ beati Petri
Apoſtolorum principis. Quare decernẽ. ſanci-
mus: vt ipſa Romana ſedes ſuper omnes eccleſi-
as: que in vniuerſo orbe ſunt teneat principatum.
Et qui pro tempore fuerit Pontifex huius eccle
ſie ſit excellentior Princeps mundi: ⁊ ad dei cul
tum/ſtabilitatemqꝫ chriſtiane fidei / diſponet vt li-
bet. Juſtũ quippe eſt/vt ibi lex ſancta teneat prin-
cipatũ/ vbi ſanctaꝝ legum inſtitutor xp̄s beatum
Petrum tenere iuſſit Cathedram apoſtolatus ⁊
vbi ipſe beatus Apoſtolus ſumpſit martyriũ pocu
lum ⁊ ibi gentes pro Chriſti nomine colla flectãt
vbi beatus Paulus doctor gentiũ extendere col
lum iuſſus/fuit martyrio coronatus. Sic etiaꝫ om
nibus manifeſtum nos intra palatiũ noſtrum La-
teranẽ. Saluatori xp̄o eccleſiam conſtruxiſſe or-
natiſſimam: Auro argento ⁊ lapidibus precioſis.
Conſtruximus etiam beatoꝝ apoſtolorũ Petri ⁊

Pauli/vbi ſacratiſſima eoruꝫ corpora per manus patris noſtri Silueſtri cum magna ſolemnitate fecimus tumulari. Et ne apex põtificalis vileat paupertate: ſed decoretur gloria ⁊ dignitate Ro. eccleſie/tam palatium noſtrum q̃ꝫ Romane vrbis ⁊ omnis Jtalie/omniumqꝫ occidẽtaliũ prouincias/regiones/loca/ ciuitates ⁊ inſulas: que circa Jtaliam ſunt patri noſtro Silueſtro/cunctiſqꝫ ſucceſſoribus ſuis ſub iure Romane Eccleſie pio affectu largimur ⁊ donamus In Chriſto humani generis redemptore. Nos autem imperium noſtrũ tranſferimus ad Orientem/ in Bizantium ciuitatem: quam ampliari fecimus/ ⁊ a noſtro nomine Conſtantinopolim appellari.

¶ Oꝛatio deuotiſſima de Sudario ſa-
cratiſſimi vultus domini noſtri
Jeſu xp̄i vel Veronica.

Salue ſancta facies noſtri Redemptoꝛis
In qua nitet ſpecies diuini ſplendoꝛis
Impreſſa panniculo niuei candoꝛis
Dataqꝫ Veronice ſignum ob amoꝛis
Salue vultus domini imago beata
Ex eterno munere mire decorata
Lumen funde coꝛdibus exinde tibi data
Et ex noſtris ſenſibus tolle colligata
Salue ſplendoꝛ gloꝛie ſalus peccatoꝝ
Repꝛeſentans pꝛopꝛie regem angeloꝛum
Reſtauratrix gratie ſpeculum ſanctoꝛum
Te querunt reſpicere ſpiritus celoꝛum.
Salue robur fidei noſtre chꝛiſtiane
Deſtruens hereticos qui ſunt vite vane
Hoꝝ auge meritum qui te credunt ſane
Illius effigiem qui rex fit ex pane
Salue noſtra gloꝛia in hac vita dura
Labili ⁊ fragili cito tranſitura
Nos perduc ad patriam o felix figura
Ad videndum faciem que eſt chꝛiſti pura

Salue o ſudarium nobile iocale
Et noſtrum ſolatium ⁊ memoꝛiale
Eius qui coꝛpuſculum aſſumpſit moꝛtale
Noſtrum verum gaudium ⁊ bonum finale
Salue iubar ſeculi ſtella matutina
In conſpectu populi fulget lux diuina
Que eſt cura languidi vite medicina
Nos a mundo labili lues a ruina
Salue gemma nobilis vera margarita
Celicis virtutibus perfecte munita
Non depicta manibus ſculpta nec polita
Hoc ſcit ſummus artifex qui te fecit ita
Ille coloꝛ celicus qui in te ſplendeſcit
In eodem permanet ſtatu nec decreſcit
Diuturno tempoꝛe minime palleſcit
Fecit te rex gloꝛie qui fallere neſcit
Neſciens putredinē ſeruans incoꝛruptum
Quod eſt chꝛiſticolis coꝛam te deductum
Tu vertes in gaudium gemitū ⁊ luctum
Confer ſalutiferum te videnti fructum
Salue decus ſeculi ſpeculum ſanctoꝛum
Te videre cupiunt ſpiritus celoꝛum
Nos ab omni macula purga vitioꝛum
Atqꝫ nos conſoꝛtio iunge beatoꝛum

Eſto nobis queſumus tutum adiuuamen
Dulce refrigerium atq; conſolamen
Ut nobis non noceat hoſtile grauamen
Sed fruamur requie cum beatis Amen.

Verſus.

Signatum eſt ſuper nos lumen vultus tui dñe.
℟ Dediſti leticiam in corde meo.

Collecta.

¶ Deus qui nobis lumen vultus tui memoriale ad inſtantiam beate Veronice ſudario impreſſaꝫ imaginem tuam relinquere voluiſti per paſſioneꝫ ꝛ crucem tuam: tribue queſumus: vt ita nunc in terris per ſpeculum in enigmate te videre ꝛ adorare valeamus: vt te iudicem ſuper nos venientē facie ad faciem leti ꝛ ſecuri videre mereamur in celis. Per dominū noſtrum. Amen.

¶ Incipiunt indulgentie ſeptem eccleſiaru m principalium vrbis Rome.

SAnctus Silueſter papa ſcribit in Cronica ſua ꝙ Rome fuerunt. M. cccccv. eccleſie: quaꝝ maior pars eſt deſtructa: ꝛ inter illas ſunt ſeptem principales priuilegiate maiori priuilegio gratia/ſanctitate/ꝛ dignitate ꝙ̃ alie.

C

PRima Eccleſia principalis eſt Lateraū·que dedicata fuit a beato Silueſtro papa in bono rem Saluatoris ⁊ ſanctorum Joannis baptiſte ⁊ Joannis euangeliſte·Et ſunt in eadē eccl̄ia omni die conceſſi·xlviij·anni indulgentiarū ⁊ tot quadragene ⁊ remiſſio tertie partis omniū peccatorū Jtem papa Silueſter ⁊ Gregorius ſummi pontifices:qui eam conſecrauerunt:⁊ deuote viſitantibus dederunt indulgentias:quas nemo preterq̄ ſolus deus numerare poteſt:teſtante Beato Boni facio:qui dicit: Si ſcirēt homines indulgētias eccleſie Lateraneñ q̄ tot eſſent/nō eis opus eſſet vt irent ad Sepulchrū dñi:ſeu ad ſanctū Jacobū Dicit idem Bonifacius papa:Si quis ad ſedem noſtram Lateraneñ cauſa deuotionis vel orationis aut peregrinationis peruenerit abſoluitur ab omnibus peccatis ſuis· Dicit idem Bonifa·pa· Si quis ad dictam ſedem peruenerit in die ſancti Saluatoris abſoluitur ab omnibus peccatis ſuis Jtē in ſacriſta eiuſdē eccleſie eſt altare ſancti Jo· baptiſte,quod habuit in deſerto·Jtē in quadā capella in fine dicte eccleſie ē archa federis veteris teſtamenti·Jtē menſa ſup quā cenauit dñs noſter Jeſus xp̄s cū diſcipulis ſuis·Jtem virga Moyſi

⁊ Aaron· Et hec omnia poꝛtauerũt Veſpaſianus
⁊ Titus de Hieruſalẽ cũ quattuoꝛ colũnis ereis
plenis de terra ſancta de Hieruſalem: que ſtant
erecte circa ſummũ altare· Item ſupra ſummũ al-
tare ſunt capita ſanctoꝝ aplõꝝ Petri ⁊ Pauli
⁊ quandocunqꝫ illa oſtendunt/ tunc ibi ſunt tãte
indulgentie / quante ſunt ad ſanctum Petrum
quando oſtenditur Sudarium dñi ſeu Veronica
Que indulgentie oſtenſionis Veronice habent
in ſequẽtibus folijs/videlicꝫ/in ſecũda eccl'ia pꝛin
cipali· Item qñ iſta ſacratiſſima eccleſia ab hereti
cis fuit cõbuſta/de capite ſcti Pancratij emana-
uit ſanguis tribus diebus /⁊ tribus noctibus: qđ
caput etiam oſtenditur cũ ceteris reliquijs in die
Paſce peracto prandio· Quaꝫ eccleſiã poſtea re
nouauit/ ⁊ de fundamento edificari fecit dei geni
tricis ſeruus Nicolans Papa·iiij·oꝛdinis ſancti
Franciſci: vt clare adhuc apparet in oꝑe muſaico
ſupra ſummum altare ſancti Silueſtri: ⁊ ſuoꝝ pꝛe
deceſſoꝝ ſummoꝝ po ntificum: qui ſummi pontifi
ces celebrabant in criptis ⁊ cauernis terre occul
te pꝛopter Imperatoꝝ ⁊ alioꝝ tyrãnoꝝ metum:
paganoꝝ ⁊ ſarracenoꝝ· Item ſubtus illud altare
eſt oꝛatoꝛiũ·ſ· Joannis euangeliſte/vbi oꝛabat qñ

adductus ꝛ deductus ac detentus fuit Rome.
Itē in quodā tabernaculo maiori quod ſtat ſuꝑ dictum altare requieſcunt capita ſanctoꝝ apoſto/lorum Petri ꝛ Pauli vt dictum eſt. Itē in quodam tabernaculo: quod eſt ſuꝑ altare ſctē Marie magdalene ſunt recōdite he reliquie que ſequuntur/videlicet Tira cū qua coronatus fuit ſanctus Silueſter papa/per Conſtantinum Imperatorē. Item caput ſancti Zacharie patris ſancti Joānis baptiſte. Item capnt ſancti Pancratij martyris. de quo emanauit ſanguis per tres dies continue quando iſta ſacratiſſima eccleſia fuit ab hereticis combuſta. Item de reliquijs ſancte Marie magdalene. Item vna ſpatula ſancti Laurentij martyris. Item vnus dens ſancti Petri apoſtoli. Itē Coppa ex qua ſanctus Joannes venenū bibit: ꝛ non ſibi nocuit. Item cathena cum qua ligatus fuit ſanctus Joannes euangeliſta / dum ducerēt de Epheſo Romam. Item tunicella ſancti Joannis euāgeliſte: que poſita fuit ſupra tres mortuos ꝛ confeſtim ſurrexerunt. Itē de cineribus ſancti Joannis baptiſte: ꝛ ciliciū ipſius. Item de lacte de capillis ꝛ de veſtimentis glorioſe virginis Marie. Item camiſia quam fecit virgo Maria

Xp̄o proprijs manibus· Item lintheū ſeu pānus
cum quo Chriſtus exterſit pedes apoſtolorum·
Item ſorbices ⁊ arundo cū qua xp̄s ꝑcuſſus fuit
Item de ligno ſancte Crucis· Item purpureum
veſtimētum tinctum de Guttis ſanguinis chriſti·
Item velum beate virginis Marie quod ipſa po
ſuit ad femoralia Chriſti in Cruce· Item ſudariū
quod poſitū fuit ſuꝑ faciem xp̄i· Item preputium
domini noſtri Jeſu Chriſti quādo fuit circūciſus
Item aqua ⁊ ſanguis qui emanauit de latere xp̄i
Itē de vero ligno crucis· Et multe alie reliquie:
que oſtenduntur in die Paſce peracto prandio·
Item in feſto Saluatoris: cuius imago viſibiliter
apparuit omni populo romano miraculoſe ſcꝫ qñ
papa Silueſter cōſecrauit dictam eccleſiā vbi fue
rat populus romanus congregatus: tunc imago
Saluatoris apparuit viſibiliter omni populo de
vrbe: que imago remanſit in pariete: ⁊ quottidie
videri poteſt: nec comburi potuit cuꝫ ecc̄lia fuerit
bis cōbuſta: ibi vero eſt remiſſio omniū peccatoꝝ
Item in capella ſancti Jo·bap·ad fontes quā mu
lieres nō intrant ſub pena excōicationis/ ibidē eſt
remiſſio omniū pctōꝝ· In capella ſcti Laurentij
quāſimiliter mulieres nō intrant ſub ſimili pena

que dicitur ſancta ſanctoꝛum: ibidem eſt remiſſio omnium peccatoꝛuȝ· Eſt in eadem capella imago xp̄i in etate·xij· annoꝝ diuinitus ⁊ humanitus depicta· Et circa eandem capellam ſunt gradus ſup quos dn̄s noſter Jeſus xp̄s cecidit vſqȝ ad effuſionem ſanguinis: ⁊ ſignū apparet clare vbi cecidit ſanguis· Qui gradus ſteterūt ante domū Pilati in Hieruſalem· Et quicūqȝ hos gradus aſcendit geniculādo: ille pꝛo quolibet gradu·ix· annos indulgentiaꝝ ⁊ tot quadragenas: ⁊ remiſſionem tertie partis omnium peccatoꝛum habet·

¶ De pꝛiuilegio iſtius eccleſie ⁊ dignitate legantur iſta metra ſequentia·

Dogmate papali datur ac ſimul imperiali
Quod ſim cunctarum caput mater eccleſiaꝝ
Hinc ſaluatoꝛis celeſtia regna datoꝛis
Nomine ſanxerunt cū cuncta peracta fuerunt
Sic ſumus ex toto conuerſi ſupplice voto
Noſtra ꝙ hec edes ſit tibi xp̄e inclita ſedes
Hec eſt papalis ſedes ⁊ pontificalis
Pꝛeſidet ⁊ chꝛiſti de iure vicarius iſti
Quia iure datur romana ſedes vocatur
Deberet ⁊ vere niſi ſolus papa ſedere
Gloꝛia ſublimis/alij ſubduntur imis·

SEcunda eccleſia principalis eſt ad ſanctum Petrum in monte Vaticano palatij Neroniani:in qua ſunt omni die·xlviij·anni indulgentiarum/⁊tot quadragene:⁊ remiſſio tertie partis omnium peccatorum · Item in eadem eccleſia fuerũt c·⁊·ix·altaria/ que nunc pro maiori parte ſunt deſtructa·Et pro quolibet conceduntur · xviij ·anni indulgentiarum·Et inter alia ſunt·vij·altaria principalia:que maiori gratia ſunt priuilegiata alijs altaribus:⁊ quodlibet illorum ſeptem eſt circundatum cancellis ereis · Item quandocũqꝫ eſt feſtuꝫ ſancti Petri vel feſtũ predictoꝝ altarium vel feſtum natiuitatis dñi/vel paſce vel feſtum omnium ſanctorumvel aliud feſtum duplex:duplicãtur omnes indulgentie predicte· Itẽ in feſto annũciationis beate Marie virginis ſunt ibideꝫ·M·anni indulgentiarum· Item a predicto feſto vſqꝫ ad kal· Auguſti ſunt ibi·xij·anni indulgentiarũ ⁊ tot quadragene ⁊ remiſſio tertie partis omniũ peccatorũ Item quicunqꝫ aſcendit gradus ſancti Petri deuote huic cõceduñr pro quolibet gradu ·vij· anni indulgẽtiaꝝ datꝰ ab Alexãdro papa·Item medietas corpoꝝ ſanctoꝝ apl'oꝝ Petri ⁊ Pauli requieſcit in predicta eccl'ia ſub maiori altari· Reliquꝫ

vero medietas iacet ad ſanctū Paulū. Item in predicta eccleſia requieſcūt corpora ſanctorum apoſtolorum Simonis et Jude. Itē corpus ſancte Petronelle virginis filie ſancti Petri apoſtoli Item caput ſancti Andree apli: quod oſtendit in eius feſto: et in illa die qñ Romā portatū fuit et adductum. Item caput ſancti Luce euangeliſte. Item caput ſancti Sebaſtiani martyris. Caput ſancti Jacobi. Corpora ſanctorum Proceſſi et Martiniani/et multa alia corpora: et multe reliquie ſanctorum martyrum et confeſſorum ac virginū. Item Veronica/ſiue vultus ſanctus domini noſtri Jeſu xpi requieſcit in dicta eccleſia: qui mōſtratur in ebdomada ſancta pluribus vicibus: et in die Aſcenſionis dñi: et Dominica proxima ante aut poſt feſtū ſancti Antonij abbatis. In cuius oſtenſione Romani aduenientes/et in eius oſtenſione pñtes habent Tria millia annorum indulgentias. Et illi qui ſunt circa Romam aduenientes: et pñtes habent vi. millia annorum. Ceteri vero qui adueniunt per montes/valles/et colles habent. xij. milia annorum indulgētias et tot quadragenas: et remiſſionē tertie partis omnium peccatorum. Item exiſtit vnum altare ad dexteram partem Chori decoratū por

phiretico lapide in medio : ſup quo porphiretico
lapide diuiſa ſunt oſſa ſanctoꝝ apoſtoloꝝ Petri
ꝛ Pauli:ꝛ ponderata per beatū Silueſtrum:ſub
Anno dñi·cccix·quando facta fuit illa eccleſia·
Item ad ſiniſtram partem chori eſt vnū taberna-
culū in quo hodierne ſeruatur illa ſedes: ſeu ca-
thedra:que fuit facta beato Petro quādo adhuc
ſedem epiſcopalē tenuit in Antiochia :ꝛ pulchre
decorata· Et in feſto quod dicit Cathedra petri
ponit foris ad chorū cum ſolemnitate:vbi omnes
homines pro ſua deuotione eandē attingere poſ-
ſunt· Itē circūſtāt columne·xij·de marmore bene
ꝛ pulite facte:ꝛ chorū attingētes: ex quibus vna
cancello ferreo circūuoluta ꝛ ornata eſt de cuius
virtute infraſcripta legas· Hec ē illa ad quā dñs
noſter Ieſus xp̄s appodiatus cū populo predica
bat/ꝛ deo pr̄i preces in tēplo effundebat/adherē-
do ſtabat· Que vna cū alijs·xi· circūſtantibus de
Salamonis tēplo i triūphū huius baſilice locata
fuit:demones expellit:ꝛ ab imūdis ſpiritibꝰ vexa
tos liberos reddit:ꝛ multa miracula quottidie fa
cit· Itē in tranſitu ad beatā Mariam de febribus
eſt ſepultura ſancti Criſoſtomi : que añ fuit ferro
circundata:nunc imagine marmorea eſt erecta·

TErtia eccleſia pꝛincipalis eſt ad ſanctū Pau
lum. In qua ſunt omni die quadragintaocto
anni indulgentiarum ⁊ tot quadragene ⁊ remiſſio
tertie partis omnium peccatoꝛum. Item in feſto
Conuerſionis ſancti Pauli ſunt ibideꝫ.c. anni in
dulgentiarum ⁊tot quadrageue. Item in feſto ſan
ctoꝛum Innocentm quoꝛum coꝛpoꝛa ibidem mul
ta requieſcūt:ſunt ibi quadragintaocto anni indul
gentiarum ⁊ tot quadragene. Item in dedicatiōe
eiuſdeꝫ eccłie:que eſt in octaua ſancti martini:ſunt
ibi.M.anni indulgentiarum:⁊ tot quadragene.⁊
remiſſio tertie partis omniū peccatoꝛum. Item ſi
quis intrauerit omnibus diebus Dñicis dictam
eccleſiam: habet tantas indulgentias ac ſi viſita
ret ſanctum Sepulchꝛum dñi in Hieruſalem: aut
ſi iret ad ſanctum Jacobum in Gallitia. Item in
eadem eccleſia eſt bꝛachium ſancte Anne matris
virginis Marie. Item vna cathena cum qua ca-
thenatus fuit ſanctus Paulus. Et plures alie in
finite reliquie. Iteꝫ ſub altari maioꝛi ſituata eſt me
dietas coꝛpoꝝ ſanctoꝛum Apoſtoloꝛum Petri ⁊
Pauli. Item coꝛpus ſancti Thimothei diſcipuli
ſancti Pauli requieſcit in dicta eccleſia:⁊ plures
alie infinite reliquie ſanctoꝛum: quoꝝ anime gau

dent in celis. Item in grotta requieſcunt oſſa bea
ta ſanctorum Celſi/Juliani/cum Baſiliſſa. Item
circa portam que ducit ad ſanctum Paulum Ca
pena porta dicta: Hic ſepultura Romuli ⁊ Remi
exiſtit. Eſt etiam ibi prope Mons omnis terre.
Item ad dexteram partem Chori eiuſdem eccle
ſie eſt deuotiſſima imago ſancte Crucis: que allo
cuta eſt ſanctam Brigittam / propter eius ſedu
las orationes coram eadem factas.

QUarta eccleſia principalis eſt a d Sanctam
Mariam Maiorem: In qua ſunt omni die
xlviij·anni indulgentiarum/⁊ tot quadragene/⁊ re
miſſio tertie partis omnium peccatorum· Item in
predicta eccleſia ſunt he reliquie videlicet corpus
ſancti Mathie apoſtoli requieſcit ſub maiori alta-
ri ipſius eccleſie · Caput eiuſdem ſancti Mathie
apoſtoli requieſcit in dicta eccleſia · Item corpus
ſancti Hieronymi doctoris eccleſie· Itez corpora
ſanctarum Rnmule ⁊ Redempte· Itez Pannicel
lus beate Marie virginis : in quo requienit eius
filius in preſepio· Item ſtola ſancti Hieronymi·
Item brachium ſancti Mathei apoſtoli ⁊ euange
liſte· Item brachium ſancti Luce euangeliſte· Itē
brachium ſancti Thome Archiepiſcopi Cantua
rienſis ⁊ martyris· Item caput ⁊ brachium ſancte
Uibiane virginis ⁊ martyris· Item preſepe domi
ni in prefata eccleſia reconditum eſt· Et multe alie
reliquie ſanctorum ⁊ ſanctarum ibidem requieſ-
cunt: que oſtenduntur in die Paſce hora veſpe-
rarum vel circa: quorum anime gaudent in celis·
Item in vigilia Aſcenſionis domini qua celebra-
tur feſtum Tranſlationis corporis beati Hierony
mi quod ibidē requieſcit: ⁊ ad altare ipſius eſt re-

miſſio omnium peccatorum a fe. re. Pio papa. ij. Item in omnibus feſtiuitatibus beate Marie virginis ſunt ibi Mille anni indulgentiaꝝ. Item in feſto Aſſumptionis beate Marie virginis vſqꝫ ad eius Natiuitatē ſunt ibi. xij. milia annoꝝ indulgentiaꝝ vltra dictas indulgentias quottidianas.

¶ Sequuntur verſus de Aſſumptione glorioſiſſime virginis Marie:

Ad ſummū regina thronum defertur in altum
Angelicis prelata choris cui fertur ꝛ ipſe
Filius occurrens matrem ſuper ethera ponit.

B

25

Quinta Eccleſia principalis eſt ad ſanctum Laurentium extra muros in via Tyburtina in agro Veiano: in qua ſunt omni die. xlviij. anni indulgentiarum ⁊ tot quadragene: ⁊ remiſſio tertie partis omniũ peccatoꝝ. Item ibidem eſt lapis ſup quem poſitus fuit beatus Laurentius poſtq̃ aſſatus ⁊ mortuus fuit. Item in feſtiuitatibus ſanctoꝝ Stephani prothomartyris: ⁊ Laurẽtij martyris: quoꝝ corpora ibidem requieſcunt: ⁊ per octauas eorundem: ac in ſtationibus eiuſdem eccleſie ſunt Centum anni indulgentiarum ⁊ tot quadragene ⁊ remiſſio tertie partis omniũ peccatoꝝ ab antiquo conceſſa. Sed fe. re. Calixtus tertius Pont. max. cõceſſit omnibus vtriuſq; ſexus chriſtifidelibus dictam eccleſiam deuote viſitantibus in ſingulis feſtiuitatibus ⁊ ſtationibus eiuſdẽ eccleſie antedicte/plenariam remiſſionem omnium peccatoꝝ. Itẽ ſi quis intrauerit dictam eccleſiam per annũ omni quarta feria liberat animam a purgatorio. Item ſi quis intrauerit per ianuam ſtantem in Auſtrali parte eccleſie predicte de vna cruce ad aliam plenarie confeſſus ⁊ contritus: habet remiſſionem omniũ peccatoꝝ. Itẽ ſunt in eadem eccleſia q̃plures alie reliquie.

SExta eccleſia pꝛincipalis eſt ad ſanctos Fa-
bianum ⁊ Sebaſtianum : in qua ſunt omni
die·xlviij·anni indulgentiaꝛum ⁊ tot quadragene
⁊ cū hoc remiſſio tertie partis omniuꝫ peccatoꝝ·
Item in eadem eccleſia ſunt omni die mille anni
indulgentiaꝝ dati a Pelagio papa· Item in eadē
eccleſia ad Cathecumbas/ibi pꝛope ſunt tante in
dulgentie quāte ſunt in eccleſiis ſanctoꝝ apoſto-
loꝝ Petri ⁊ Pauli:quia ibi coꝛpoꝛa eoꝛum ia-
cuerunt abſcondita longo tempoꝛe in quodam
fonte exiſtente in dicta eccleſia : ſupra quem eſt
quoddam altare· Iteꝫ Silueſter/Gregoꝛius/Ho
noꝛius/Pelagius/Nicolaus/⁊ Joannes ſummi
Pontifices conceſſerunt/⁊ quilibet eoꝝ cōceſſit
Mille annos indulgentiarum quocūqꝫ tempoꝛe
anni deuote viſitantibus dictam eccleſiam cauſa
deuotionis/oꝛationis/aut peregrinationis/ abſqꝫ
peccatis moꝛtalibus· Item in dicta eccleſia iacet
coꝛpus beati Sebaſtiani· Item ſuper altare ſancti
Sebaſtiani vbi iacet coꝛpus eius celebꝛauit miſ-
ſam ſctūs Gregoꝛiuo papa pꝛo anima vnius Im
peratoꝛis/⁊ apparuit ei angelus ⁊ dixit:Hic eſt lo
cus ſanctiſſimus : in quo eſt diuina ⁊ vera pꝛo-
miſſio:⁊ omniū peccatoꝝ remiſſio:ſplendoꝛ:⁊lux

perpetua ⁊ ſine fine leticia: quas Chriſti martyr
Sebaſtianus promeruit: virtute ſacrificij liberat
animā. Itē ibi eſt lapis in quo Chriſtus reliquit
veſtigia pedum ſuoꝝ quando obuiauit Petro ꝑ
ſecutionem fugienti. Quem recognoſcens Pe-
trus dixit ad eum: Domine quo vadis? Reſpon-
dit chriſtus: Romam redeo iterum crucifigi. Iteꝫ
in dicta eccleſia requieſcit corpus ſancti Fabiani
pape ⁊ martyris. Item corpus beati Stephani
pape ⁊ martyris. Iteꝫ corpus ſancte Lucine vir
ginis: que corpus ſancti Sebaſtiani in dicto loco
ſepeliuit: ⁊ hanc eccleſiam ad ipſius ſancti Seba-
ſtiani honorem conſtruxit. Et. xviij. ſummi ponti-
fices martyres: quoꝝ quilibet dedit ſuam indul-
gentiam/in dicta eccleſia ſancti Sebaſtiani requi-
eſcunt. Sunt ⁊ multe alie indulgentie in predicta
eccleſia: que numerari non poſſunt: propter innu-
merabilia corpora ſanctoꝝ ibidem requieſcentiū.
Item in Cimiterio ſancti Calixti eſt plenaria re-
miſſio omnium peccatoꝝ.

Viſitet hic pia mens ſanctoꝝ buſta frequenter
In chriſto quoꝝ gloria perpes erit.

¶ Hic eſt Cimiteriuꝫ beati Calixti pape ⁊ marty
ris incliti. Quicunqꝫ illud contritus ⁊ confeſſus

ingreſſus fuerit/plenariam remiſſionem omnium
peccatoꝝ obtinebit: per merita glorioſa Centū ⁊
Septuaginta quattuor miliū ſanctoꝝ martyrum:
quoꝝ ibi corpora in pace ſepulta ſunt vna cū qua
draginta ſex ſummis pontificibus beatis: Qui
omnes ex magna tribulatione venerunt: ⁊ vt he
redes in domo domini fierent/mortis ſupplicium
pro xp̄i nomine pertulerunt. Item omni die Do
minica de mēſe Maij eſt in predicta eccleſia Sta
tio ⁊ indulgentia.

INRI

SEptima eccleſia principalis eſt ad ſanctam crucem in Hieruſalem:in qua ſunt omni die xlviij· anni indulgentiarum ⁊ tot quadragene ⁊ remiſſio tertie partis omniū peccatoꝝ·Itē in ſummo altari requieſcunt corpora ſanctoꝝ Anaſtaſii ⁊ Ceſarij: Item eandē eccleſiam que vocatur ad ſanctaꝫ crucem in Hieruſalem/ edificauit Cōſtantinus filius Conſtantini magni Imꝑatoris in honorem ſancte Crucis:ad preces ſancte Helene:⁊ ſctūs Silueſter papa conſecrauit eaꝫ· Sunt omni die dn̄ica·ccc·anni indulgētiaꝝ ⁊tot quadragene ⁊ remiſſio tertie partis omnium peccatoꝝ· Item he ſunt reliquie eiuſdē ecclie· Primo duo Ciphi vnus qui fuit plenus de ſanguine xp̄i / alter vero de lacte btē Marie virginis· Itē ſpongia in qua iudei porrexerunt xp̄o fel ⁊ acetū· Item de ligno ſctē Crucis· Itē due ſpine de corona xp̄i· Unus clauus cū quo fuit affixus xp̄s in cruce· Item de ligno crucis latronis pendētis ad dexteraꝫ xp̄i: q fuit cōuerſus ad xp̄m· Iteꝫ titulus ſancte crucis· Item in capella que vocat̄ Hieruſalē:quaꝫ mulieres nō intrāt/niſi ſemel in anno·ſ·in die dedicationis eiuſdē·que celebrat̄ in vigilia ſcti Benedicti abbatis·ſ·xx· Martij/eſt remiſſio oīum peccatoꝝ·

AD ſanctã Mariam tranſtyberim. Hic locus vbi nũc illa venerabilis eccleſia eſt: olim appellabatur Tabnera meritoꝛia regionis Tranſtyberim: in qua Romani milites: qui amplius militare non poterant: vite ſua ſubſidia percipiebant. Et appellabatur meritoꝛia: quia pꝛo benemeritis coꝝ ⁊ ſpoꝛtularis pecunia donabatur. In cuius atrio hij verſus ſcripti erant.

Roma vetus veteres cum te rexere quirites
  Nec bonus immunis nec malus vllus erat.
Defunctis patribus ſucceſſit praua iuuentus:
  Quoꝝ conſilio pꝛecipitata ruis.

Ex hac taberna meritoꝛia videlicet vbi ille due feneſtrelle ferree cancellate apud choꝝ ſunt poſite. Tempoꝛe quo dñs noſter Jeſus xp̃s de virgine Maria naſci dignatus eſt: fons olei de terra exundauit/ ac per totũ illum diẽ ac nocte largiſſimo riuo vſq; ad Tyberim defluxit: Significans vnctionem xp̃i ⁊ baptiſmum: atq; doctrinam eius qua omnes gentes imbueret ad credendum per baptiſmum: Quod miraculũ attendens Sanctiſſimus pꝛeſul Calixtus natione Romanus: ſicut erat iam ab antiquo tempoꝛe famatum: in eodem loco/ vnde oleum fluerat. Pꝛocedente quoq;

tempoꝛe cum aliquantulum ceſſaret perſecutio a xpifidelibus : eadeꝫ eccleſia credit̃ nouis fabꝛicis ampliata:quã Gregoꝛius papa.iij.ob reuerentiaꝫ beate Marie virginis ⁊ beati Calixti martyris a fundamentis penitus dirutã / nouis fabꝛicis cum tecto conſtruxit:ac totam depinxit. Sunt ſepulta ibi coꝛpoꝛa ſanctoꝝ videlicet Calixti pape Innocentij pape/ fundatoꝝ eccleſie / Julij pape/ ſancti Quirini epĩ. Eſt in octaua die Aſſumptionis beate Marie in Auguſto ibi Statio ⁊ indulgentia.

Jam puerũ iam ſummũ pater poſt tempoꝛa natũ
Accipimus genitũ tibi quem nos eſſe coeuum.
Credimus hircoꝝ olei ſcaturire liquamina tybꝛiꝫ
Hinc ol eũ fluxit cum chꝛiſtus virgine luxit
Hinc ⁊ donatur venia quocũqꝫ rogatur.

AD ſanctum Griſogonũ in pꝛefata Regione tranſtyberim. In iſta eccleſia ſancti Griſogoni he ſunt reliquie: Bracbiũ ſcti Jacobi: Scapula ſcti Andree apl'i:⁊ caput dicti ſcti Griſogoni. Sunt ibi indulgẽtie. Sedes ⁊ titulus cardinalis eſt Statio.xxxiij. quadrageſime.

AD ſanctam Ceciliam virginem. Iſta eccl'ia pꝛenominate virginis eſt etiam in Regione tranſtyberim ſituata.vbi requieſcit coꝛpus ſancte

Cecilie: etiam corpora ſanctorum Tyburtij Valeriani Lucij pape primi et Maximiani ſub altari in choro requieſcunt. Sunt in eadem eccleſia plures alie reliquie. Fuerunt in dicta eccleſia olim edes ſancte Cecilie et habitacula: quas ſanctus Paſchalis papa cõſecrauit: ad honorem omnipotentis dei/eiuſq genitricis glorioſe/ ſanctorum apoſtolorum Petri et Pauli/beate Agathe et Cecilie Anno incarnationis dñice.ccc. Indictioñ. xv. eccleſiam edificauit: ſicut plenius in Epiſcopali libro continetur.

Ad ſanctum Bartholomeum in Inſula. In iſta eccleſia eſt corpus ſancti Bartholomei ſupra altare maius in tabernaculo. Eſt etiam ibi corpus ſancti Paulini/ſcti Alberti/ſcti Marcelli et ſancti Superantij. Sũt ibi plures reliquie que cũ ſupradictis in die ſancti Bartholomei apoſto et in dñica Palmarum oſtenduntur. Eſt vnus fons ante altare maius in choro: in quo inuenta ſunt corpora ſanctorum ſcz ſancti Paulini et Superantij apud illam ſunt.cc.anni indulgentiarum.

Ad ſanctum Joannem in Inſula ex oppoſito eccleſie ſcti Bartholomei. Hic eſt vnũ clauſtrum mulierum: ibi eſt vna capella beate Marie

virginis verſus aquas Tyberis que apud molē-
dinas appellatur. Dicitur ꝙ quodā tempore Ty
beris creuit vltra lampades ardentes ante imagi
nem ⁊ non fuerunt extincte: nec videbatur illata
aliqua leſio imagini per aquam.

AD ſanctum Nicolaum in carcere Tulliano
in regiōe Ripe ſunt iſte reliquię. vna Coſta
ſancti Mathei apoſtoli ⁊ euangeliſte. Manus
ſancti Nicolai/ Brachium ſancti Alexij. Eſt ibi
in quadrageſima ſtatio.

AD ſanctam Mariam in porticu/in regione
Ripe: hic eſt vnus lapis precioſus ʒaphirus
in quo imago dei ⁊ beate Marie virginis mira-
culoſe eſt impreſſa. Temporibus Joannis pape
primi: ⁊ Juſtini proprij filij Juſtiniani Auguſti: ⁊
Theodorici regis Gottoꝝ heretici Italiam op-
primentis: Fuit in Urbe Matrona potentiſſima
Siniaci Conſulis ⁊ Patricij filia/nomine Galla
inter Romanos diuitijs ⁊ generoſitate precipua
Patriciatuſqȝ dignitate ſublimis cognominata:
Patricia moribus ⁊ vita beata. Sic enim tempo
ralibus vſa eſt bonis: vt legem domini non defe-
ceret: ⁊ a diuinis nullatenus declinaret. Et quia
xpo ſedula ſeruire curauit: ſuiqȝ in ſe creatoris ſi-

militudinem ꝛ imaginem prudenti circũſpectione integram illibatãq; ſeruauit: Xp̃i ꝛ beate Marie imaginem per manus ſanctoꝝ angeloꝝ in palatio ſuo ſuſcipere meruit. Quadã enim die dum familia circũſedente pranderet: ſupra propinatoriũ p̃dicta imago omnipotentis dei: ac benedicte Marie matris filij nimio fulgore apparuit. Cuius im menſa luce Propinator verberatus ad dominaꝫ rediit: ꝛ quod acciderat territus nunciauit. Mox Galla ſurgens a menſa venit ad dictum locum: lucem quidem vidit: ſed imaginem decoram videre non potuit. Habito igit̃ conſilio: ꝛ multoꝝ procerum comitata concurſu ad Lateranenſe palatium feſtinauit: ꝛ pontifici apparitionem lucis religioſa grauitate narrauit: pijs lachrymis poſtulans/ꝛ magnis precibus: vt ad ancillam domini ipſe dominus dignaretur venire: deo dante ꝛ reuelante rem nouam plenius cogitaturus. Cuius ſanctis precibus venerabilis pontifex acquieſcẽs cum Cardinalibus Ep̃is ꝛ maioribus Ciuitatis ad Galle palatium venit: ꝛ ad dictum locum accedens: extenſis brachiis: ac oculis eleuatis in celum: deuotiſſime intra lucem orauit. Cũq; adhuc venerabilis pater Papa orationi inſiſteret:

inter brachia ſacratiſſimam ſuſcepit imaginem : ⁊ eã adorandã circũſtanti multitudini cũ lachrymis timoris ⁊ gaudij demonſtrauit. Et quomodo beatus Gregorius. vij. conſecrauit iſtã eccleſiaꝫ: que antea fuit palatiũ p̃nominate Galle patricie: ⁊ de vita eius legitur in certis alijs legendis.

AD ſanctum Georgiũ. In iſta eccleſia ſunt iſte reliquie. De lacte beate Marie ṽginis ⁊ de veſtimẽtis eius. Vexillũ lancea ⁊ caput ſcti Georgij: Quod caput ſancti Georgij eſt repertũ in vna capſa litteris aureis: demonſtrãtibus illud eſſe p. S. preſulẽ Zachariã pa. i. ibidẽ locatũ. Et deduci fecit regionẽ ad velũ aureũ in venerabilẽ iſtã diaconiã cũ magna ſolẽnitate : vbi in honore ſuo conſecrata eſt eccleſia p̃nominata. Et plures alie reliquie. Statio ⁊ titulus cardinalis.

¶ Claudius Tyberius deſcribẽs pugnatores ciues Romanos : inuenit Sexies decies centena milia. vcccc. ⁊. cccc. milia: Quod adhuc reperitur ſcriptũ ante dictã eccleſiam ſubtus portugale.

AD ſanctam Anaſtaſiam. Eccleſia iſta eſt verſus palatium maius conſtructa: ex oppoſito eccleſie ſancti Georgij. Sunt ibi plures reliquie. Statio in quadrageſima ⁊ titulus cardinalis.

AD ſanctam Mariam que vocatur Schola greca infra mõtem Auentinũ: añ pnominatã eccleſiã poſitus eſt vnus lapis rotundus ad diſpoſitionem faciei ⁊ vultus: qui dicebatur Bucca veritatis. Ad quem homines ſe expurgauerunt. Uirtutem ſuam per vnam mulieré perdidit. Fuit etiam ſcbola ſancti Auguſtini.

AD ſanctam Sabinam. Iſta venerabilis eccleſia vocatur ad ſanctaʒ Sabinã de vrbe in monte Auentino: quam miro opere ſtruxit Pbr vrbis Paulus Illiricus ſub papa Celeſti. ſicut patet in litteris aureis ſcriptis in parte poſteriori eccleſie ſuper portam Cypreſſinam: In iſto loco fuit ſedes Apoſtolica: ſicut demonſtrat ſtructura Palatij: in quo reſidens papa Honorius tertius cum curia ſua Anno dñi. M.cc.xvi. ordinem predicatoꝝ: quem ſanctus Dominicus: a predeceſſore ſuo papa Innocentio in Concilio Lateranenſi impetrauerat/ auctoritate apoſtolica confirmauit. Et hanc eccleſiã beato Dominico ob ſpecialem familiaritatem ⁊ magne deuotionis affectum: quẽ erga eũ habuit inhabitandam cũ fratribus ſuis cõceſſit. Cuius etiã ob ppetuã rei memoriã/ Calix papalis cũ patena ⁊ corporali ⁊ altari

⁊ capelle apoſtolice de alabaſtro in loco iſto reſer uatur. Hic ſepulta ſunt corpora ſanctoꝝ videlicet ſancte Sabine: ſancti Theodori: ſancti Alexãdri pape: Nota Auentinum primã Regionem vrbis fuiſſe. Hic eſt vnus lapis niger ſuſpenſus: de quo iſti verſus habentur.

Credidit orantem iactato condere ſaxo
Hic ſanctũ Dominicum hoſtis verſato ad ipm
Marmoris illeſi confracto monſtrat in euum
Huiuſq3 fidem prebet ſuſpenſus ⁊ iſte molaris

Sunt ꝙ̃plures alie reliquie notabiles ⁊ ſcripte: ⁊ eſt ibi Statio in die cinerum.

AD ſanctum Alexiũ in eodem monte Auenti no: eſt eccleſia que antea fuit domus Patris ſancti Alexij. Hic eſt locus ⁊ gradus vbi predictus ſanctus Alexius patri incognitus/ Annis xvij. penitentiam egit: vſq3 ad annum incarnationis dominice. cccviij. ſuum deo tradidit ſpiritu3. In iſto loco ſunt omni die. c. anni indulgentiarũ ⁊ totidem quadragene. De vita ⁊ morte ipius legitur plenius in ſua legenda. Hic oſtenditur in vno tabernaculo vna imago beate Marie virginis: circa quam ponuntur iſta ſcripta ſc3: Hec eſt illa imago digna beate Marie ſemper virginis

quoddam exiſtens in eccleſia eiuſdem beate Ma
rie virginis in ciuitate Edeſſa: vbi btūs Alexius
peregrinus degebat: ⁊ coꝛā qua ſemper volebat
oꝛare: nec permittebatᷣ. Unde ipſa beatiſſima ima
go bis miraculoſe locuta / dixit cuſtodi eccleſie:
Fac introire hominē dei/ideſt Alexiū: qui ſedet
foꝛas in oſtio: quia dignus eſt regno celoꝝ. Sub
altari maioꝛi in choꝛo ſunt coꝛpoꝛa ſanctoꝝ Bo
nifacij martyris: ⁊ Alexij cōfeſſoꝛis: vt bulla Ho
noꝛij pape. iij. patēs demōſtrat. Necnō Hermetis
martyris ⁊ alioꝝ ſanctoꝝ reliquie: quoꝝ meritis
⁊ interceſſionibus ab omnibus malis ⁊ a moꝛbo
epydimie liberemur.

AD ſanctā Priſcam ex oppoſito eccleſie ſan
cte Sabine in Monte Auentino.

Ubi ab Euandro ſacra eſt. Herculis ara
Urbis Romane pꝛima ſuperſtitio poſt
Ubi ſtructura tot veterum tēpla puniēda deū
Montis Auentini facta eſt nunc gloꝛia maioꝛ
Unius veri religione dei
Pꝛecipue tamen ob Pꝛiſce nobile templum
Quod pꝛiſcum merito par ſibi nomen habet
Nā Petrus id coluit populos dū ſepe doceret
Dum faceret magno ſacroqꝫ ſepe deo

Btum quos facinorum fontis deceperat error
Hic melius ſacra pnrificaret aqua
Quod demum multis ſeſe voluentibus annis
Corruit aut vlla ſubueniente manu
Sūmus ac antiſtes Calixtus tertius ipſum
Extulit/omne eius reſtituitqȝ decus
Cui ſimul eternę tribuit dona ampla ſalutis
Ipſius ne qua parte careret ope.

AD ſanctū Sabbam. Hic eſt vna fontana cō-
ducta in eccleſiam: cuius aquā homines gu-
ſtare poſſunt/⁊ bibentes curantur a fluxu ſangui
nis: vt ꝙ̃ſepiſſime claruit miraculis. Eſt enim in-
iſta fontana ſctā de ſcapulario ſancti Sabbe abba
tis ⁊ confeſſoris. Eſtqȝ ibi vna Abbatia ordinis
ſancti Benedicti. Item recondita ſunt in iſta ec-
cleſia corpora Titi ⁊ Veſpaſiani imperatorꝝ: que
videri poſſunt quottidie. Ad quorꝝ ſepulchrū ſcri
buntur iſti verſus ſequentes.

Conditur hic tumulo Titus cum Veſpaſiano
Patre felice/ſed eminent proſpera Titi
Hieruſalem premens dominiqȝ emulos fremens
Aper de ſilua ferus ſingularis in hoſtes
Expurgat vineam ſabbaoth ſternendo laborem
Reddit ⁊ cōgruam vindictam populo nequam.

AD ſanctum Anaſtaſium ibi ad tres fontes in iſta eccleſia ꝛ monaſterio habetur ſcripta in choꝛo in bulla:que ſic incipit:vt ſequitur. Anno. M.cci. Quarto Nonas:quo xp̄s venit mundum redemit actu diuino/Kal. Apꝛilis. Honoꝛius felix monos dia.ſacer/hanc aulam conſecrauit Papaq3 dicauit diuinis:Ac ter ſeptem cardinales collaterales interfuerūt ad martyr꜡ dei honoꝛem/ꝛ tunc aſtiterunt ꝛ c̄. Et hic eſt colūna ſuper quam beatus Paulus apoſtolus decollatus eſt In capella ad tres fontes eſt locus martyrij̄ ſancti Pauli apoſtoli.

AD ſanctam Mariam Scala celi. Hic eſt ſecunda capella fundata in toto mundo ad honoꝛem glorioſiſſime virginis Marie. Et vocatur Scala celi:quia beatus Bernardus dum celebꝛaret in iſta capella /meruit videre ſcalam in celum vſq3 erectam : ac angelos animas in celos ꝑ eandem ducentes. In qua capella quicunq3 celebꝛant/aut celebꝛari faciunt pꝛo animabus exiſtentibus in purgatoꝛio:meritis eiuſdem gloꝛioſe virginis Marie/dicte anime cito liberan̄t. Et quicquid tibi deuote petitur : ſine dubio impetratur. Et ſunt ibi plures indulgentie: vt patet in tabula

indulgentiarum· Item ſunt recondita ibi oſſa de-
cem milium martyrum·

AD ſanctam Mariam Annnnciatam · Item Anno domini· M·cc· Pontificatus domini Honorij pape·iij·Anno·v· Indictione·viij·mẽſis Auguſti die·ix· dedicata eſt hec eccleſia ĩ honorẽ beate Marie virginis: ⁊ omnium ſanctoꝝ:ꝑ manus venerabilium Auagnini ⁊ Ioannis ſanguini Epiſcopoꝝ / aſſiſtentibus Ioanne ville magne Ioanne ſancte Marie de Roſille· Sunt etiaꝫ ibi in altari certe ⁊ ſcripte reliquie per manus ſupra dictoꝝ recondite : quarum nomina ponuntur in vna tabula apud altare· Item ſciendũ ꝙ vbi illa Crux in medio itineris dicte ecclſie / ⁊ Sancti Sebaſtiani eſt poſita:ſunt captiuata iſta ·x· millia martyrum ⁊ militum·

DOmine quo vadis? in iſto loco quando Angelus dñi beatum Petrum eripuit de manu Neronis/Saluatoꝛ ei obuians : cui Petrus ait· Domine quo vadis? Et reſpondens: Uado Romam iterũ crucifigi·Sunt multe indulgentie·

AD ſanctum Ioannem ante poꝛtam latinam Iſta eccleſia eſt conſtructa apud iſtam poꝛtam:que dicitur poꝛta latina·Ibi adhuc eſt locus

vbi miſſus eſt ſanctus Joanues in oleum feruen tiſſimū. Sunt ibidem multe indulgentie. Eſtqȝ ſta tio in quadrageſima in dicta eccleſia.

AD ſanctū Sixtum ante portam Appiam: eſt clauſtrum mulierum: in ſtrata vbi itur ad ſan ctum Sebaſtianum. Statio in quadrageſima: ⁊ eſt titulus Cardinalis.

AD ſanctam Balbinam. Iſta eccleſia dicitur etiā ad ſanctum Saluatorem: cuius imago in choro ſupra ſummū altare oſtenditur: vbi ſepulta ſunt. iiij. corpora ſanctoꝝ videlicet ſancte Sabine ſancti Quirini: ⁊ illaꝝ duaꝝ virginū. quibus pre nominata imago apparuit. Eſt etiam ibi ſtatio in Quadrageſima ⁊ titulus Cardinalis. Sanctus Gregorius cōſecrauit eccleſiam iſtam: ⁊ cōceſſit vij. annos indulgentiarum.

AD ſanctum Gregorium eſt vna Abbatia: Gregorius epſ ſeruus ſeruoꝝ dei ⁊c. ſicut continetur in priuilegio. Qui anno ſecundo ſui preſulatus ⁊c. collecta Cardinalium/ Epiſcopoꝝ ⁊ ceteroꝝ Romañ eccleſie multitudine/ Eccleſiā iſtam quā ad honorem ſcti Andree in Dioſcauri conſtruxerat. in qua rudiméta ⁊ ſanctitatis ſuſce perat incrementa/ eo ꝙ detulit: prout eius anima

deſiderabat conſecrauit. Quam eccleſiam etiam plenarie dotauit: ⁊ priuilegijs apoſtolicis premuniuit. Cōſecratione vero perfecta flexis ad terraꝫ genibus/ſe deo humili ſupplicatione proſternens preces fudit ad dominū dicēs. Dn̄e Jeſu chriſte fili dei viui: qui dixiſti apoſtolis: ⁊ per apoſtolos vniuerſis fidelibus chriſtianis: Quodcūqꝫ petieritis patrem in nomine meo dabit vobis: Peto ab omnipotētia maieſtatis tue: quatenus quicūqꝫ deinceps in huius eccleſie circuitu elegerit ſepulturam (dūmodo chriſtianam fidem teneat) imperpetuum damnationis eterne incendijs nō ſit mancipandus: ſed ad eterne vite gaudia ſublimandus Oratione vero completa: apparuit ei angelus domini dicēs: Gregori exandita eſt oratio tua. Hic eſt brachium ſancti Gregorij pape primi. Eſt etiā ⁊ crus ſancti Panthaleonis.

AD ſanctos Joannem ⁊ Paulum in Celio monte. Hic requieſcunt corpora ſanctorum Joannis ⁊ Pauli. Circa iſta loca ſancta ponitur vna bulla ſculpta: que dicit de reconditione iſtoꝝ ſanctorum prenominatorum.

Presbiter eccleſie Romane rite Joannes
Hic animi voto dona vouendo dedit

Martyribus chꝛiſti Paulo pariterqꝫ Joanni
Paſſio quo ſedem contulit eſſe pares.

Statio ⁊ titulus Cardinalis.

AD ſanctum Stephanum in Celiomonte eſt eccleſia ſtructure rotunde. Eccleſiam hanc pꝛothomartyris Stephani/diu antea collapſam: Nicolaus.v.pontifex maximus ex integro reſtaurauit. Ibi ſunt fratres oꝛdinis ſancti Pauli pꝛimi heremite. De cuius vita ⁊ obitu hec infraſcripta metra poteris legere.

Obitus ⁊ vite pꝛimi tempus heremite
Ut bꝛeuiter dicam/hec inſpice metra ſolerte
Anno centeſimo ⁊ ſeptuageſimo pꝛimo
Poſt incarnatum xp̄m de virgine natum
Thebaide genitus Paulus heremita pꝛimus
Hic ſextūdecimū cum perueniſſet ad annum
Mundum reliquit: heremi ſecreta petiuit
Cui ter denis cum ſeptem inſuper annis
Palma dedit victum coꝛpoꝛis pariter ⁊ amictū
Celitus huic manna paſtus annis ſexaginta
Domino mittenta quottidie coꝛuoqꝫ ferente
Poſt hoc ducentis octuaginta ſex quoqꝫ annis
Patris eterni filij de virgine nati
Anno centeſimo decimoqꝫ ſue vite terno

Paulus de mundo choris ſeptem letabundo
Ciuium ſanctoꝝ abijt ad regna celoꝝ.

¶ Anno vero domini. M.ccl. tranſlatus de Cō-
ſtantinopoli in Venetias. Anno quidē. ccclxxxi.
tranſlatus de Venetijs in Vngariam. Statio ⁊
titulus Cardinalis.

Ad ſanctam Mariam in nauicula/in eodem
. Celiomonte: ponitur vna nauis lapidea in
ſignum miraculi ante introitum eccleſie. Statio
in quadrageſima ⁊ titulus Cardinalis

Ad ſanctam Mariaȝ Imperatricem. Hic eſt
. imago beatiſſime virginis Marie: que etiaȝ
allocuta eſt beatum Gregorium papam / dicendo
Quare amplius non me ſalutas: cum ſemper pre
tereundo imaginem meam ſalutaueras: ſanctus
Gregorius geniculando orauit: ⁊ petiuit veniam
coram prenominata imagine. Et conceſſit poſt
hoc omnibus geniculando orantibus Tria Pa-
ter noſter ⁊ tot Aue maria/bona intentione: ⁊ pro
poſito bono/toties quoties id fecerint. xv. annos
indulgentiarum.

Ad ſanctum Petrum Marcellinum. Anno
a Natiuitate domini. M.cclxvi. Indictione
xiij. Die. x. menſis Aprilis. Alexander papa con-

ſecrauit hanc eccleſiam ſctoꝝ Petri ⁊ Marcelli ni: ⁊ vtrunqꝫ altare. Et repoſuit in maiori altari de reliquijs prenominatoꝝ/⁊ plurimoꝝ ſanctoꝝ: quoꝝ nomina bene legi poſſunt ĩ ſculptura apud oſtium eccleſie. Conceſſit ipi eccleſie a die conſecrationis p̄dicte vſqꝫ ad octauaꝫ ſingulis diebus indulgentiã triũ annoꝝ ⁊ trium quadragenarum Et deinde tranſtulit dictam indulgentiã de dicta die in feriam ſecundam poſt Dominicã ſecundaꝫ quadrageſime. Qua die addidit indulgentiã vnius anni ⁊.xl. dierum. Titulus Cardinalis ⁊ ſtatio in quadrageſima.

AD quattuor coronatos. Beatus Leo.iiij. papa ſub maiori altari recondens collocauit corpora ſanctorum martyrum Claudij Nicoſtini Simphronij ⁊ plurimorum ſanctorum: quorum nomina ſculpta ſunt circa prenominatum altare ⁊ etiam corpora aliorum ſanctorum: quoꝝ nomina deo ſunt cognita. Item anno incarnationis domini noſtri Jeſu xp̄i.M.cxi. Indictiōe:iiij.v. Jdus Maij. Paſcalis papa Anno.ij.ſui Pontificatus iuſſit cauare ſub altari: quod prius combuſtum ⁊ confractum fuerat: ⁊ inuenit duas Conchas: vnã porphireticam:⁊ aliam ex compromiſſo. Jn

quibus erant ſacra corpora ſupradictoꝝ ſanctoꝝ.
In tertia vero die iuſſit vndiqꝫ murari Conchas ꝛ deſup altare reedificare: ad memoriam ꝛ honorem dictoꝝ ſanctoꝝ: ꝛ laudem dñi noſtri Ieſu xpi

Statio ꝛ Titulus Cardinalis.

AD ſanctum Clementem eſt clauſtruꝫ fratrū ordinis ſancti Ambroſii. Sub altari maiori requieſcit corpus ſancti Clementis pape ꝛ martyris: quod tranſlatum fuit de Ciuitate Cerſona trans pontum maris in hanc vrbem: per chriſtianiſſimū ꝛ clementiſſimū Iuſtinianū Imperatorē. Et hic multoꝝ alioꝝ ſanctoꝝ ſunt reliquie: ꝛ conceſſe multe indulgentie per ſummos Pontifices maxime per ſanctiſſimū Gelaſiū papam: qni quottidie illuc venientibus .xl. annoꝝ: ꝛ totidē quadragenaꝝ veniam ſuoꝝ indulſit peccaminū: de gratia ſpeciali: ꝛ in .xl. duplicant̃. Itam fe. re. Alexander papa .iiij: ad honorem ſcti Ignatij martyris: cuius corpus in p̃nominato altari requieſcit / per ſuum priuilegiū conceſſit ꝛ largitus eſt ꝛ tertiā parteꝫ omniuꝫ peccatoꝝ. Statio ꝛ titulus Cardinalis.

¶ Item habet̃ in ſerie Ro. pontificum q; Ioannes Anglicus poſt Leonem ſedit annis .ij. menſibus .v. diebus .iiij. Vacauit ſedes menſe vno: vt

aſſeritur femina fuit:⁊ iuuenili habitu ab amante ſuo Athenis ducta: in diuerſis ſcientijs tantum pꝛofecit : vt Rome tandem legeret ad triennium ⁊ magnos magiſtros haberet diſcipulos: nec ſibi quiſq̄ ſimilis ibidem inueniebatur. Magne itaqꝫ ſcientie ⁊ opinionis exiſtens:in papam concoꝛditer eligitur : ſed in papatu per familiarem impregnatur. Uerum tempus partus ignoꝛans:de ſancto Petro in Lateranum tendens : anguſtiata peperit inter Coliſeum ⁊ ſanctum Clementem: ⁊ ibidem (vt dicitur) moritur. Hanc viam quādo papa obliquat:dicit̃ a pleriſqꝫ ꝙ propter deteſtationem facti hoc fiat. Nec ponitur in Cathalogo pontificum:pꝛopter muliebꝛem ſexum quantū ad hanc diffoꝛmitatem.

AD ſanctam Mariam nouā. Iſta eccleſia eſt contigua templo : quod dicitur Eternitatis In Natiuitate domini noſtri Ieſu Chꝛiſti multa miracula apparuerunt in eo. Nā templum pacis Rome conſtructum:vt dicit Innocentius .iij. pꝛopter pacem : que .xij. annis Rome fuit. Appollo Rome conſultus/reſpondit : non caſurum donec virgo pareret:funditus ea nocte:coꝛruit. Item in dicta eccleſia eſt vna imago beate Marie virgi-

nis in vno tabernaculo:quam beatus Lucas di‑
ſcipulus xp̄i depinxit in Troade Grecie: quam
Angelus de frangapanis ſecum Romam detulit
in dictam eccleſiam:que tēpore Honorij ·iij· tota
per incēdia cōſumpta/diſpoſitioni iſtius imaginis
nulla leſio facta fuit·Sūt in p̄nominata eccl'ia reli
quie videlicet:De fragmentis quando dominus
noſter Jeſus Chriſtus cibauit quinq₃ millia ho‑
minum de ·v· panibus ordeaceis· Sunt ibi infra
altare in choro ſepulta corpora ſanctoꝝ ſcilicet
ſancti Nemaſii tribunij patris ſancti Juſtini :ſan‑
cti Simphoriani:ſancti Olimpi: ſcti Exemperij:
ſancte Lucille:⁊ multe reliquie adducte de Ci‑
miterio ſancti Calixti·Eſt ibi ſepulta quidem do
mina Romana nobilis nomine Franciſca:deo de
uota:cuius ſepultura eſt cancellata ferro:⁊ deau‑
rata:que vſq₃ huc nō eſt canoniʒata:⁊ nomē eius
in libro vite ſcriptū eſt·Titulus Cardinalis·

AD ſanctos Coſmam ⁊ Damianum·Jn iſta
eccleſia ponūtur infraſcripta metra muſaica
arte ſuperius in pariete·

Aula dei claris radiat ſpecioſa metallis
Jn qua plus fidei lux precioſa micat
Martyribus medicis populo ſpes certa ſalutis

Venit ⁊ ex ſacro creuit honore locus
Obtulit hec domino felix antiſtes dignum
Munus ⁊ ethera viuat in aere poli.
¶ Quicūq; viſitauerit iſtam venerabilez ſanctoꝝ martyrum Coſme ⁊ Damiani eccleſiā habet omni die Mille annos de indulgentia: datꝫ a beato Gregorio papa primo: Et ipe beatus Gregorius conſecrauit altare maius iſtius eccleſie: ⁊ poſuit ſub illo altari corpora ſanctoꝝ martyrū Coſme ⁊ Damiani ⁊ plurimoꝝ ſanctoꝝ corpora quoꝝ nomina habentur in vna tabula circa dictum altare.

AD ſanctam Mariam libera nos a penis inferni. ſanctus Silueſter Romanus Pontifex: a quo Conſtantinus imperator a lepra liberatus ⁊ baptizatus eſt: conſecrauit hunc locū. Que Capella beate Marie virginis vocatur Libera nos a penis inferni. Et dictus ſanctus Silueſter conceſſit omnibus ⁊ ſingulis vere penitentibus ⁊ confeſſis ad dictum locum venientibus: ac elemoſinam pie largientibus. xi. Millia annorum de indulgentia.

AD ſanctā Mariā de conſolatione eſt imago beate Marie que multa facit miracula ⁊ eſt in eadē eccleſia plenaria remiſſio omniū pctōꝝ in

die dñica·ij·menſis Junij a primis veſperis vſqꝫ
ad ſecundas veſpas a papa Sixto·iiij·conceſſas·

AD ſanctã Mariã ð gratia: Hic eſt vnũ hoſpitale vbi quottidie fiunt elemoſine pro infirmis ⁊ egrotantibus per ſocietatem Romanoꝝ·

AD carceres beati Petri apoſtoli retro Capitoliũ· In hac venerabili eccleſia ẽ cõceſſa a Romañ pontificibus vere penitentibus ⁊ confeſſis viſitantibus dictã eccleſiaꝫ:ac largientibus ſuas elemoſinas quottidie tertie partis oĩum peccatoꝝ remiſſio:⁊·cc·annoꝝ indulgentia·Necnon voluerunt dicti ſummi pontifices dictã indulgentiam in diebus feſtiuis duplicari·Item in dicta eccleſia eſt fons : qui miraculoſe apparuit quando beati apoſtoli Petrus ⁊ Paulus ſtabãt in dicto loco incarcerati·De cuius fontis aqua baptizati ſunt per manus dictoꝝ apoſtoloꝝ ſanctus Proceſſus ⁊ Martinianus: qui cuſtodiebãt i carcere dictos apoſtolos· Corpora vero dictoꝝ martyꝝ ſunt in dicta eccleſia ſepulta·

AD ſanctũ Adrianũ retro Capitoliũ ⁊ prope ,Anno dñi·M·ccxvij·· Pont· domini Gregorij pa·Anno·i·Indictione·i·mẽſis Januarij die xviij·inuenta ſunt corpa ſctõꝝ Marij ⁊ Marthe

⁊ reliquie ſancti Adriani ſub maiori altari: ⁊ cor-
pora ſanctorum trium puerorum in Ibſidie ſupra colū
nam recondita per magiſtrū Pelagiū Epiſcopuꝫ
Albaneñ. ⁊ dominū Stephanuꝫ eiuſdem eccleſie
Diaconum Cardinalem: cum clericis ipſius ec-
cleſie videlicꝫ Bartholomeo presbitero: ⁊ Pau
lo Diacono Romañ. Nomina plurimorum Epi
ſcoporum: Subdiaconorum: Clericorum: ⁊ reliquiarum
patent in vna ſculptura in choro predicte eccleſie
Iteꝫ ad ſupplicationem dicti dñi Stephani Car-
dinalis diaconi / Pauli ⁊ Oliuerij: dñs Grego-
rius papa .xi. hanc eccleſiam edificauit. Actum an
no die menſe ⁊ indictione vt ſupra.

Ad ſanctum Marcū in regione Pinee ſunt
multe venerabiles reliquie: que feſtiuis die
bus ponuntur ſuper altare in vna capſula: quarū
nomina patent in vna cedula circa ipſam capſulā.
vt vnſquiſqꝫ deuotus legere poſſit.

Quam eccleſiam Paulus papa .ij. a fundamēto
renouauit: maximiſqꝫ indulgentijs eam dotauit:
videlicet omnes ⁊ ſinguli: qui eandem eccleſiam
in octaua ſanctiſſimi corporis domini noſtri Ieſu
chriſti: ⁊ in Epiphania domini a primis veſperis
vſqꝫ ad ſecundas veſperas incluſiue: Etiaꝫ qui a

Feria ſecunda ebdomade ſancte nūcupate proxi-
me ſequutura/vſqꝫ ad feriam tertiaꝫ Reſurrectio
nis dñice imediate ſequeñ · tribus continuis aut
interpellatis diebus: ſaltem ſemel in die: perſona
liter ꝛ deuote viſitauerint annuatim · Et pro ſpi-
ritualibus ac temporalibus ipſius eccleſie orna-
mentis hmôi manus porrexerint adiutrices: om-
nium ſuoꝝ peccatoꝝ plenariam remiſſionem ꝛ in
dulgentiam conſequentur.

AD ſanctos Apoſtolos in regione Columne
Hec eſt venerabilis eccleſia in honorem .xii.
Apoſtoloꝝ primo a Conſtantino fundata: ꝛ poſt
modum ab hereticis fuit deſtructa · Pelagius: ꝛ
Joannes ſummi pontifices eam in gradum priſti
nū reſtaurantes/multoꝝ ſanctorūꝫ corporibus ac
indulgentijs exornarunt: corporibus Apoſtoloꝝ
Philippi ꝛ Jacobi iunioris: in maiori altari re-
conditis · In dextera parte Eugenie virginis ꝛ
aliorum martyrum corpora · In ſiniſtra vero cor-
pus Sabini martyris Colophium beati Thome
apoſtoli · Altaria ſacra ſeruant pedem Philippi
Brachiū ſancti Jacobi zebedei: coſtā · ſ · Laurētij
ſpatulam ꝛ brachiū ſancti Blaſij: Beatoꝝ apl'oꝝ
martyrum / ſuprapoſita feneſtra reponit ſemper

F

in ſexta feria quatuor tempoꝝ ⁊.v. feria: dñica in albis: ac dñica qua canit᷑ Canite tuba. Statio eſt in ea primo kal. Maij. Et in ſolemnitatibus ſupra dictoꝝ ſanctorum remiſſionibus a Pontificibus Romanis conceſſis/ſatis dinoſcitur premunita.
Statio in quadrageſima ⁊ titulus cardinalis.

Ad ſanctam Mariam inuiolatam in regione Tregi. In iſta eccleſia eſt Oratorium in quo beatus Lucas depinxit quatuor imagines virginis Marie: Unam ad ſui deuotioſtem in eo ſtatu quo beatus Lucas habuit notitiã ipſius virginis benedicte: ideo cũ annulo in digito depinxit: que manet vſq; in hodiernuꝫ diem in dicto oratorio. Et quia multa miracula beata virgo Maria in dicta imagine operabatur: xp̃iani ad eã confluentes ad dictam eccleſiam veniebant: ⁊ refecti gratia/leti ad propria reuertebantur. Uocabatur autem Oratorium ſancti Pauli ⁊ Luce.

Ad ſanctum Marcellum in regione Tregi. In iſta eccleſia eſt monaſterium ſeruoꝝ btẽ virginis. Eſt in iſta eccleſia vna ſepultura porphiretica: in qua recondita ſunt corpora ſanctarum virginũ ⁊ martyrum Digne ⁊ Merite/⁊ brachiũ ſancti Mathei apoſtoli. Que omnia tempore ſan

ctiſſimi dñi noſtri pape Calixti·iij·a populo Ro-
mano viſa ſunt· Hic eſt ſepulta ſancta Felicitas
cum·vij·filijs Statio ⁊ titulus cardinalis·

AD ſanctũ Silueſtrum in regione Columne
requieſcũt corpora ſanctoꝝ ⁊ ſanctaꝝ quoꝝ
notitia natalitioꝝ patet i vna ſcriptura lõga· Oſtẽ
ditur in iſta eccleſia caput ſancti Joannis baptiſte
Reliquie ſancti Laurentij· Una pecia de cappa
ſancti Franciſci· Et plures alie in die ſcti Joãnis
baptiſte ⁊ ſancti Silueſtri oſtendunt: quaꝝ nomi
na in oſtenſione reuelantur·

AD ſanctũ Laurentiũ in Lucina in regione
campi Martis· Anno incarnationis dñice·
M·cxcvi· Pontificatus domini Celeſtini pape
tertij Anno eius ſexto· Indictione·xiiij· Menſis
Maij: dedicata fuit hec eccleſia per manus eiuſ-
dem dñi Celeſtini: cum quo interfuerunt Archi-
epiſcopi Eboraceñ· ac Cerentineñ· Sipontinus·
Epiſcopus Albaneñ· Octauianus Oſtieñ· Pe-
trus Portueñ· Joannes Viterbieñ· Nicolaus
Simphonieñ·⁊ cũ tota curia Cardinaliũ/ Preſi
dente huic eccleſie Cinthio Cardinali· Facta au
tem eſt hec dedicatio ad honorẽ Dei ⁊ bti marty
ris Laurẽtij: cũ deuotiõe totius populi Romani

adiacētiū populo cum tanta ſolemnitate ꝛ gloria quanta hactenus nec recognita nec viſa fuit. Hec ſunt reliquie: que ſunt recondite ſub maiori altari Due ampulle cum adipe ꝛ ſanguine ſancti Laurentij: ꝛ vas plenū de cremata carne ſancti Laurentij. Gauſape quo angelus terſit corpus eius Craticula ſup̄ qua aſſatus fuit ſctūs Laurētius Et corpora beatoꝝ martyrum Alexandri pape: Euētij/ Theodoli/ Seuerine/ Pontiani/ Euſebij Vincentij/ Peregrini/ Gordiani: ꝛ nomina plurimoꝝ ſanctoꝝ ꝛ reliquiaꝝ patent in dextera parte chori litteris ſculptis.

Ad ſanctū Triphonem: eſt eccleſia contigua eccleſie ſancti Auguſtini. Eſtq; ibi ſtatio in quadrageſima ꝛ indulgentia.

Ad ſanctum Auguſtinum in regione Campi Martis: eſt vna eccleſia noua nunc a fundamentis pulchre erecta ꝛ conſtructa. Hic eſt ſepultura ſancte Monice. Eſtq; caput ſancte Monice ꝛ caput ſctē Ruffine. Hic eſt principalior imago inter omnes imagines: quas depinxit ſctūs Lucas: quam ſemper quocūq; ierat ſecum portauit Et eſt reperta in ſepultura ſcti Luce circa caput eius: Et vocatur ſancta Maria virgo virginum:

ꝛ mater omnium. Etiã per totã vrbem Romanaꝫ claruit miraculis tempore Innocentij pape.viij. Anno domini.M.cccclxxxv.

AD ſanctum Apollinarem requieſcũt corpa ſanctoꝝ martyrũ Euſtratij/Nardarij/Eugenij/Oreſti/ꝛ Auentij/ſub maiori altari. Statio in quadrageſima ꝛ ſedes Cardinalis.

AD ſanctam Mariam de populo ad portam Flamineam: que hac de cauſa hoc nomine appellatur/ ſcilicet de populo. Nã tẽpore Paſcalis vbi nunc altare maius eſt/ erat quedã arbor Nucis/alias arbores ĩ altitudine p̃cellẽs: in qua demones latitabãt/Neronis corpus cuſtodiẽtes Qui omnes tranſeuntes per prenominatã portãꝫ Flamineam trucidabant: ꝛ penitus ſuffocabant. Audiens autem hoc ſanctiſſimus papa Paſcalis predictus: omni populo indixit ieiunium: Etenim cum Clero in oratione p̃ſiſtens: deuote ſupplicando: vt Deus ꝛ beata virgo Maria dignarentur populũ Romanũ in tam inhumaniſſima ꝛ terribili peſte liberare: ac cui placeret quid faciendum/ miſericorditer relaxaret. Cui tertia nocte apparuit beata virgo Maria bis alloquẽs eum dixit. Paſcalis ſurge ꝛ egredere ad locum:

qui Flaminea porta dicitur: iuxta quam arborem Nucis reperies/ alias arbores altitudine precellentem: Quam truncari facias et penitus eradicari: et in eodem loco meo nomini facias eccleſiam fabricari. Qui cũ euigilaſſet/ ſtatim dictum locum acceſſit/ congregata multitudine populi/ ac cleri et prelatorum: proceſſionaliter dictam arborem precepit inſcindi/ atque radicitus eradicari. Mox vt extitit arbor eradicata: manibus proprijs ibi altare fundauit: et poſtmodũ in ſui conſecrationis certis reliquijs inſignivit: et miſericorditer indulgẽtias promulgauit. In cuius conſecratione oĩbus deuote accedẽtibus: et ſuas elemoſinas largiẽtibus iuxta ſuarum virium poſſibilitatem: ſupradictus papa Paſcalis conceſſit a feria. vi. poſt tertiam dñicam quadrageſime vſque ad octauã paſce pro quolibet die. M. annos et totidem quadragenas ob reuerentiam virginis glorioſe. Quã Sixtus papa. iiij. de nouo a fundamento renouauit: et tam maximis indulgentijs dotauit: videlicet Omnes et ſinguli qui eandẽ eccleſiam in Natiuitatis Purificationis/ Annũciationis/ Viſitationis/ Aſſumptionis/ Marie virginis feſtiuitatibus/ a primis veſperis vſque ad ſecundas veſperas ſingulis earundem

feſtiuitatibus: Et qualibet die ſabbati ſingularum ebdomadarum. xl. plenariam omniuȝ ſuoꝝ pctōrū remiſſionem ꝛ veniam conſequantur. In eadem eccleſia ſunt q̄ȝplures venerabiliſſime reliquie. quarum nomina nimis eſſet enarrare.

Ad ſanctam Bibianam: eſt locus qui vocabatur ab antiquo tempore Urſipileati: moderno vero tempore monaſteriū ſancte Bibiane. Item anno a Natiuitate dn̄i. M. Honorius papa iiij. Pontificatus ſui anno. viij. Menſis Martij. vi. feria ante Dominicam paſſionis / cum magna ſolēnitate hanc eccleſiam in honorem beate Bibiane virginis ꝛ martyris conſecrauit/remiſſionē triū annoꝝ ꝛ trium quadragenarum a die conſecrationis: quam tertia die ante ipſam dominicam paſſionis ſtatuit celebrandā: vſqȝ ad octauā ipſius annuatim ſingulis diebus ad aulā deuote venientibus indulgendo. In iſto loco plantauit ſancta Bibiana vnā herbam: qua pulueriȝata homines a morbo caduco curantur. Quomodo ſuſcipiendus eſt iſte puluis ponitur in ſcriptis. Fuerunt in iſto loco ſepulta. v. millia corpora ſanctoꝝ martyrum abſqȝ paruulis ꝛ mulieribus. Et ibidē eſt indulgentia maxima: vt in cronicis veraciter enar-

44

ratur·Sunt etiam ibi ſexcenta milia annorum in‑
dulgentie in feſto Omnium ſanctorum·

Ad ſanctum Euſebiuȝ eſt monaſteriū in quo
ſunt·viij M·dccc· ⁊·liiij quadragene vere in
dulgentie ꝯceſſe omnibus viſitantibus ⁊ manus
porrigentibus adiutrices·Noia multorū ſanctoꝝ
quorū corpora in iſta eccleſia ſcti Euſebij recon‑
dita ſunt/poſſunt legi in vna tabula ſcripta ſm or
dinem·Statio ⁊ titulus Cardinalis·

Ad ſanctum Matheuȝ in via vbi progreditur
de ſancto Joanne in Lateranū ad eccleſiam
ſancte Marie maioris·Ibi ſunt·M·āni indulgē‑
tiarū ⁊ tot quadragene ⁊ remiſſio ſeptime partis
omniū peccatoꝝ·Quas confirmarunt Honorius
Alexander ⁊ Innocentius pontifices·

Ad ſanctum Julianum ex oppoſito eccleſie
ſancti Euſebij·Hic prope videntur adhuc ab
antiquo idolorum imagines poſite · Sunt in iſta
eccleſia ſancti Juliani fratres carmelite· Notan‑
dum eſt ꝙ ibi fit vna aqua benedicta cū reliquijs
ſanctorum Juliani ⁊ Alberti : que curat omnes
febricitantes:⁊ etiam alias infirmites : qui ieiuni
ſumunt cuȝ tribus Pater noſter ⁊ totidem Aue
maria ad laudem omnipotentis dei: glorioſe vir‑

ginis Marie: ⁊ sctoꝝ Juliani ⁊ Alberti: vel vnaꝫ missam in honorem prenominati sancti Alberti legant vel legi faciant. Quoꝝ sanctoꝝ festiuitates celebrantur die septima Augusti.

AD sanctum Vitum ad macellos. In ista ecclesia est vnus lapis marmoreus / ferro cancello circundatus: super quo trucidata seu interfecta sunt vltra Mille corpora sanctoꝝ martyrum. Habenturqꝫ in predicta ecclesia. vi. milia annorū ⁊ totidem quadragene. Itē in supradicta ecclesia habetur talis gratia per merita sanctoruꝫ Viti ⁊ Modesti atqꝫ Crescentie: q̄ quicunqꝫ lesus vel morsus ab alio Cane rabido vel furioso: vel a quouis alio animali: Panem tinctum in oleo sancti Viti cōmederit / ipsius sancti meritis ad instātī liberabitur.

AD sanctam Praxedem. Temporibus sanctissimi ac beatissimi aplici dn̄i Pascalis pape introducta sunt veneranda sanctoruꝫ corpora in hanc sanctam ⁊ venerabilem Ecclesiam beate christi virginis Praxedis: que predictus Pontifex diruta ⁊ cimiteriuꝫ seu corporis iacentiā auferens: sub altari summo proprijs manibus collocauit: in Mense Julij: Die. xx. Indictione. x.

In capella Libera nos a penis inferni: ꝛ ortus paradiſi / eſt columna ad quam ligatus fuit Dñs noſter Jeſus xp̄s in paſſione ſua. Et ſuper dictã columnã ſunt corpora ſanctoꝝ martyrum Valentini ꝛ Cenonis. Et in medio capelle ſub lapide rotundo ſunt corpora xl. martyrum. Et in ſiniſtra manu eſt lapis: ſuper quem poſitum eſt plumbum cum quo columna fuit mutuata: quã mulieres tãgunt / quia dictam capellam intrare non poſſunt. Sub iſto lapide ſunt ſepulti .xl. ſummi pontifices ꝛ quottidie ſunt ibi indulgentie .xij. M. annorum ꝛ totidem quadragenaꝝ ꝛ remiſſio tertie partis omnium peccatoꝝ. In medio eccleſie vbi ferrum circundat lapidem rotundũ: ſub illo lapide dicitur eſſe ſanguis ſanctorum martyrum: quem beata Praxedis cum quadã ſpongia colligens in hũc puteum lapide rotundo concluſum infundebat: ꝛ multa ſanctoꝝ corpora in ipſo celauit: per quoꝝ merita concedat nobis deus celoꝝ regna. Item in hac ſupradicta venerabili capella eſt altare: ſuper quo Paſcalis papa predictus celebrauit quinq; miſſas pro quadã anima defuncta: quibus finitis viſibiliter vidit illam deferre beatam virginem in gremium omnipotentis dei: vt euidenter patet in

pariete dicte capelle ſupra feneſtram ferream. Quo miraculo viſo auctoritate apoſtolica dimiſit ꝙ ſi quis calebrare fecerit/extrahet vnaꝫ aīam de purgatorio.

AD ſanctum Martinū in montibus:temporibus dn̄i Sergij pape iunioris in ſacro altari beati Silueſtri preſulis:⁊ btī Martini cum beato Fabiano Sebaſtiano ⁊ Sottere martyribus ac ſummis pontificibus:in ſimulqꝫ Aſterio cum ſanctiſſima filia eius/ſanctoꝝ Ciriaco ⁊c. De pluribus corporibus ſanctoꝝ habet̄ ſculpta vna bulla in marmore ad dexterā partem chori ſummi altaris p̄nominate eccleſie. Iteꝫ iſti ſequentes verſus ſunt ſcripti litteris aureis/ſiue opere muſaico triplici circulo in circuitu parietis ſupra ſummum altare iſtius eccleſie.

Sergius hanc cepit preſul quā cernitis aulam
Romane ſedis diuino tactus amore
Cenobium ſacrum ſtatuit monachoſqꝫ locauit
Regna qbus Martinus ouās Silueſter ⁊ almus
Qui moriens nullum potuit conferre decorem
Perfecit ſolers melius q̄ꝫ ante manebat
Qui domino aſſiduas valeāt pſoluere laudes
Prefulgent gaudentqꝫ ſicqꝫ cum chriſto

Sed mox papa Leo quartus vt culmina ſumpſit
Atq3 pie tatam picturam ornauit boneſte
Talibus ⁊ donis quorum tempore meritis
Hec tempora dicata coruſcant.

AD ſanctũ Ciriacum retro Thermas eſt vna eccleſia nũc ruinata: vbi quondã erat Statio ⁊ indulgentia; Sed tempore Sixti pape quarti hec omnia tranſlata ſunt in eccleſiam ſancti Quirici apud turrim Militie.

Inſtaurata videlicet cu3 Quiricus matre Julita
Que fuerunt longa diruta templa die.
Principe ſub Sixto delubris nulla vetuſtas
Hic reficit pontes/menia/templa/vias.

¶Sunt ſub altari maiori recõdite reliquie de pluribus martyribus: quorum nomina babentur ſcripta apud predictum altare.

AD ſanctam Suſannam apud Termas. Ibi ſunt ſepulta corpa ſancte Suſanne ⁊ patris eius. Eſt ibi clauſtrum ordinis ſancti Auguſtini: Statio in quadrageſima ⁊ titulus cardinalis.

AD ſanctam Potentianam. In iſta eccleſia ſancte Potẽtiane ſororis ſancte Praxedis requieſcunt vltra tria milia corpa ſanctorũ martyrum in cimiterio Priſtille. Et papa Simplicius

conſecrauit hanc eccleſiã: ⁊ cõceſſit pro quolibet corpore deuote eam viſitantibus indulgentias vnius anni: ⁊ vnam quadragenam: ⁊ tertie partis peccatoꝝ remiſſionem. papa Celeſtinus/ Bonifacius/ Clemens/ Gregorius/ Urbanus/ ⁊ Alexãder: quilibet iſtoꝝ conceſſit indulgentias: q̄ omni die legi poſſunt in vna tabula ſcripta. Item in prima capella huius eccleſie retro ſummũ altare verſus meridiem celebrauit ſctũs Petrus apoſtolus primitias ſuas. Et in maiori capella verſus meridiem eſt puteus : in quo reconditus eſt ſanguis trium millium martyrum. Et in ea capella vocata ſancti Paſtoris/ quidã ſacerdos miſſam celebrãs infeſtatione diaboli agitatus: in eleuatione ſancta dubitauit ibi eſſe verum corpus domini noſtri Ieſu xp̄i: ⁊ ſtatim hoſtia de altari ſuper lapidem marmoreum cecidit. Sacerdos videns hoc miraculum/ pauit: ⁊ manibus maxima cum reuerentia hoſtiam ſuſcepit: que ibidem ſupra lapidem miraculoſe ſue magnitudinis ſignum reliquit: quod cancello ferreo obductum eſt: vt quottidie videri poteſt. Et ex hoc miraculo ſacerdos credidit id quod antea dubitabat. Statio in quadrageſima ⁊ titulus Cardinalis.

AD ſanctam Jndolam eſt clauſtrum mulierū in quo raro intrāt mulieres ꝛ alij homines·

AD ſanctū Vitalem eſt vna eccleſia p̱ Sixtū papam·iiij·reſtaurata tempore ſuo anno Jubilei·Eſt Statio ꝛ titulus Cardinalis

AD ſanctū Laurētiū Paliſpne inter palatia Decij imperatoris iſta eccleſia eſt cōſtructa Hic eſt locus martyrij/vbi aſſatus eſt btūs Laurentius·Sepulturaqȝ exiſtit beate Brigitte: que regina regni Stuetie · Jbi in p̄nominata eccleſia ſancti Laurentij plures reliquie oſtendunt̄ feria v·quadrageſime: quaꝝ nomina habentur in vna tabula ſcripta·Vna pars craticule: Brachiū ſcti Laurentij · Jtem in vno criſtallo certi carbones quibus aſſatus eſt ſanctus Laurentius;qui clare videri poſſunt:etiaȝ oſſa ſancti Laurentij:Statio in quadrageſima·Et eſt clauſtrum mulierum·

AD ſanctam Eufemiam·Jn iſta eccleſia eſt in medio iſtaꝝ eccleſiaꝝ/ſancte Potentiane ꝛ ſancti Petri ad vincula/inferius in ſtrata vbi itur ad ſanctā Mariā maiorē·Eſt clauſtrum mulierū· Que p̄nominata ſancta Eufemia proiecta fuit in puteum: in quo ſerpentes ꝛ ſcorpiones erant: ꝛ illeſa ab eodem puteo gratia xp̄i exiuit·

AD ſanctum Laurentiũ in carcere: in eadem ſtrata: in qua prenominata eccleſia ſancte Euſemie eſt prope. Dicitur etiam ad ſanctũ Laurentiũ ad fontes. Eſt etiam clauſtrum monialium Ipiq; ſanctus Laurentius ſanctum Ipolitum ⁊ Lucillum baptizauit: ⁊ eos fidem chriſtianam docuit.

AD ſanctum Petrum ad vincula in monte. Hic eſt ſtatio in quadrageſima ⁊ titulus cardinalis. De reliquijs ⁊ indulgentijs iſtius eccleſie infraſcripta metra exponunt.

Hoc domini templum fuit Petro ante dicatum
Tertius antiſtes Sixtus ſacrauerat olim
Ciuili bello deſtructum poſt fuit ipſum
Eudoxia quidem totum renouauit ibidem
Pelagius rurſus ſacrauit papa beatus
Corpora ſanctorum condens ibi Machabeorum
Appoſuit Petri precioſa vincula ferri
Illuſtris Mulier que detulit ab Hieruſalem
Et quibus eſt Petrus Neronis tẽpore vinctus
Auguſti menſis celebrantur feſta kalendis
Quiq; huc acceſſerint lauantur crimina cuncta
¶ Itẽ de hijs ⁊ pluribus reliquijs ponit̃ pulchre in tabula vbi plenius quiſq; poteſt intelligere.

AD ſanctam Mariam Ara celi prope Capitolium in monte qui dicit̃ mons Tarpeius vbi aſcenditur per·c·xxviij· gradus·Ubi nunc eſt eccleſia/ante fuit palatium Octauiani:cui Sibilla (quem Romani vt deũ adorare volebant)circulum aureum circa ſolem oſtendit: ⁊ in eodẽ virginem puerum in brachio tenentem/dicens ei :Hic maior te eſt·Poſtea conſtruxit ibi vnuꝫ altare:⁊ vocauit illud Ara celi·:Oblationem fecit ⁊ adorauit vnigenitum dei filiũ·Ad illud altare ponunt ſequentes verſus ſculpti in medio duarum colum narum marmorearum·

Luminis hanc almam matris:qui ſcãdis ad aulã
Cunctarum prima:que fuit ab orbe ſita
Noſtras ꝙ Ceſar nunc ſtruxit Octauianus
Hanc Aram celi ſacra cum proles pater ei·

Sunt in iſta eccleſia infraſcripte reliquie · Eſt ibi ſepulchrum ſancte Helene:que fuit mater Conſtantini:Hic ſepulti ſunt ſanctus Habundius: ſanctus Artenius:ſanctus Habundãtius·Ibideꝫ eſt imago beate Marie virginis:quam ſanctus Lucas depinxit in ea diſpoſitionẽ ⁊ forma dum ſtetit ad crucem domini noſtri Jeſu chriſti ·:De cuius virtute legi poſſũt in vna tabula poſita circa iſtã

Imaginem miracula multa. Item ante chorum eſt
vnus lapis rotundus circũdatus paruo cancello
de quo lege iſtos verſus.
Chriſticole cuncti deuota mente tenete
Tempore Gregorij ſculptus eſt lapis iſte
Angelicis pedibus ex bonitate Jeſu.
Sunt in iſta eccleſia fratres ordinis ſcti Frãciſci
Ad ſanctos Angelos in regione ſcti Angeli
Ibi eſt ſepultus ſctũs Simphoroſius cũ ſo-
cijs ſuis. Ibi ſunt etiam Reliquie: que ponuntur
diebus feſtiuis ſup altare. Qui Ro. vrbis eſt Se
nator offert omni anno huic eccleſie vnũ calicem.
Ad ſanctam Mariam ſuper Mineruam in
regione Pinee. In iſta eccleſia ſunt fratres
ordinis ſancti Dominici. ratio nominis iſtius ec-
cleſie patet in his verſibus ſequentibus:
Romanus hic populus coluit delirãdo mineruã:
Nũc ibi chriſticolã coluit orthodoxa Mariam.
Illius iam deperijt vndiq; ſapientia fallax:
Vera per hanc mundo regnat ſapientia chriſtus
Illa ſubacta iacet/hec ſublimiſſima regnat.
Illa ſuis penam/hec nobis premia confert.
¶ Sunt in p̃nominata eccleſia infraſcripte reliq̃:
De crinibus & veſtimẽtis beate Marie virginis

De tribus patriarchis Abraham Iſaac et Jacob De Daniele propheta. Item ſocietas Romanorum ciuium multas elemoſinas ibidem facit pauperibus et orphanis.

Ad ſanctam Mariam rotundam/olim téplum omnium idolorū erat nunc in honoré beate virginis Marie é dedicata et cōſecrata/et Omniū ſanctorum. tertia et ſeptima diebus Menſis Maij. eſt ibi ſtatio et indulgentia. In diebus feſtiuis btē Marie virginis et Omniū ſanctorum. eſt ſtatio et perdonantia. In choro ſub altari ſepulta ſunt corpora ſanctorum Raſii et Anaſtaſij.

Ad ſanctam Mariam magdalenā in regione Columne: ibi ſocietas Confallonis multa opera penitentie facit.

Ad ſanctum Euſtachiū in regione ſancti Euſtachij Anno incarnatiōis dñice. M.cxcvi. Anno.vi. Celeſtini pape. iij. Indictione. xiiij. in Dominica qua cantatur/ Modicum dedicata eſt eccleſia ſancti Euſtachij: cum tribus altaribus. Et eſt conſtructa per dictum papam. Coadiutores autem fuerūt hi epiſcopi/ Octauianus Oſteñ. Petrus Gallocia Portueñ. Joānes Albaneñ. et Petrus Archiepiſcopus Agereñ. Nomina

plurimoꝝ Epoꝝ aſſiſtentiū ponuntur in ſculptu‑
ra inſtrumēti. In eadem eccleſia ſunt he reliquie
De ligno ſancte Crucis domini noſtri Jeſu xpi:
De ſanguine ipſius: de ſpinea corona: de veſtimē
tis eius: de coſta ſancti Andree: de carbonibus
ſancti Laurentij: de reliquijs ſancti Euſtachij:
Theopiſte vxoris: filioꝝ Theopiſte ꝛ Agapiti.
Ponuntur etiam certe capſule cum reliquijs ſu‑
per altare in feſtiuitatibus.

AD ſanctū Saluatorē apud campuꝫ Martis circa templum Martis. Hic eſt vna imago Saluatoris: que dicitur Pietas.

AD ſanctam Mariam montis celi in regione Regule. Hic eſt ſepulta ſancta Nimpha virgo: ſanctus Mancilianus Ep̄s. apud iſtam eccleſiam ſunt notabiles reliquie ꝛ indulgentie.

AD ſanctum Martinellū in regione Regule Gualterus monachus. ſ. Saluatoris Reatinen̄. tp̄e Honorij pa. iij. a fundamētis reedificauit eccleſiā iſtā. Hic ē de veſtimēto ꝛ tunica/ quā btā virgo contexuit filio ſuo Jeſu xp̄o ꝛ creuit ſecuꝫ

AD ſanctum Andreā in eadeꝫ regione: medie vie campi flore ꝛ platee iudeoꝝ. Item Anno a natiuitate Chriſti. M. cccc. xlviij. fuerūt inuēte

digne reliquie in vna pelui ꝛ vno vitro:que ſtete rűt pluſq̃z.cc. annis in iſto loco:ſicut patefaciebat ſcriptura cum iſtis reliquijs reperta.

AD ſanctű Blaſium ad Annuluꝫ in religione Regule. Hic eſt annulus ſancti Blaſii:quem detulit in dignitate epiſcopali in manu ſua. Sunt q̃ꝫplures reliquie in iſta eccleſia:que in die ſancti Blaſii ꝛ alijs feſtiuitatibus oſtenduntur: ita vt bene videri poſſunt.

AD ſanctam Barbaram in regionie Parionis. In maiori altari iſtius eccleſie ſunt poſite he reliquie. De capite ꝛ velo ſancte Barbare De veſtimento virginis Marie / Bartholomei apli/ Margarete/ Felicis/ Lotic̃ij/ Chriſtophori Sebaſtiani/ Alexij/ Marij ꝛ Marthe:de interula dalmatica ſancti Laurentij / Aploꝝ Philippi ꝛ Jacobi/ Petronelle/ De capillis ſancte Marie magdalene. De plurimoꝝ ſanctorum reliquijs:ꝛ indulgentijs habetur in ſcriptis ad altare maius. Etiam ſcribitur legenda beate Barbare virginis metrice pulchre poſita.

AD eccleſiam ſancti Jacobi Hiſpanoꝝ nuncupatam de vrbe: conceſſit Innocentius papa viij. plenariam remiſſionem omnium peccatorum

omnibus ⁊ ſingulis: qui eandem eccleſiā in feſto eiuſdem ſancti Jacobi apoſtoli/a primis veſperis vſqȝ ad occaſum ſolis ipſius dici feſti deuote viſi tauerint annuatim.

AD ſanctam Mariam de anima: eſt Hoſpitale Almanorum: in quo cuȝ maxima deuotione ac diligentia diuina celebrantur officia. Et ſunt huic eccleſie conceſſe multe indulgentie. Cuilibȝ quoqȝ Alamano vtriuſqȝ ſexus datur tribus noctibus inibi hoſpitium.

AD ſanctam Mariam de pace: quaȝ Sixtus papa.iiij.de nouo a fundamento edificauit: Eamqȝ maximis indulgentijs dotauit: videlicet: Omnes ⁊ ſinguli:qui eandem eccleſiam ſingulis feſtiuitatibus beate Marie virginis/ſcilicet: Annunciationis/Viſitationis/Niuis Aſſumptionis Natiuitatis/Conceptionis/⁊ Purificationis/ a primis veſperis vigilie vſqȝ ad occaſuȝ ſolis feſtiuitatum earundem: Necnon quolibet die ſabbati totius quadrageſime per totam diem deuote viſi tauerint pro qualibet earundem feſtiuitatum ⁊ dictorum dierum Sabbati quo predictam eccleſiam viſitauerint:plenariam remiſſionem ⁊ veniaȝ omnium peccatorum conſequantur.

AD ſanctū Laurentiū in Damaſo/ in regione Parionis apud campū floꝛe· Eccleſiam iſtā fundauit btūs Damaſius papa primus ꝛ dicauit Ponitur in feſtiuitatibus ſuper altare vna capſa eburnea decoꝛata: in qua plures capſule cuꝫ reliquijs ſanctoꝝ:quoꝝ nomina vna cū iſtis capſulis in vna cedula ſcripta ponuntur·etiaꝫ vnum biccerium grande vitreū:ex quo in die ſancti Damaſi hōmines ſumunt potum/ad honoꝛē pꝛenominati ſancti Damaſi : cuius virtutes omnes homines confidunt ſe de febꝛibus liberandos · Titulus ꝛ ſedes Cardinalis·

AD ſanctum Blaſium de panneta / in medio campi floꝛe ꝛpontis ſancti angeli/in via que dicitur Floꝛida via·De iſtius eccleſie indulgentia ꝛ reliquijs iſti ꝛ plures alij verſus ſculpti in lapide verſus poꝛtam dant intelligere·

Hoc fuit inceptum renouari tempoꝛe templum
Vꝛbis alexandri romane pꝛeſulis anni
Annus erat eius duodenus ꝛ ipſe ſecundus
Annus millenus geminus tunc ſeptuagenus
Tempoꝛe quo verbū concepit virgo ſupernum
Annus in auguſto currebat menſe peruſto
Sexta diadena fuerant/Indictio dena

Abbas Dominicus meritis ⁊ nomine dignus
Iſtam domum quidem cepit compleuit ⁊ idem
Condidit hic lignum crucis venerabile dignum
Et veſtem diue genitricis quippe Marie
Andree ſancti Blaſii Marieq; Criſanti.

AD ſanctum Celſum in regione Pontis: vbi nūc eccleſia eſt/fuerūt edes patris ſcti Celſi qui cum ſancto Juliano ⁊ Baſiliſſa corporaliter tranſlatus eſt ad eccleſiam ſancti Pauli apoſtoli.

AD ſanctā Mariā tranſpontinam. In iſta eccleſia cernuntur adhuc ille due Columne in quibus beati apoſtoli Petrus ⁊ Paulus ligati fuerūt ⁊ flagellati: quas omnes homines poſſunt pro deuotione quottidie attingere. Item in porta media iſtius eccleſie reperiunt̃ iſta ſculpta. Anno dñi. M.cxxx. tempore dñi Gregorij pape. viij. anno eius tertio. Die ſecunda Menſis Februarij: Tyberis creuit vſq; ad hoc ſignale crucis: quod adhuc videtur in prefata porta.

AD ſanctum Jacobū in medio vie ſancte ad ſanctum Petrum ⁊ Caſtelli ſancti Angeli hic dicit̃ eſſe lapis ſupra altare ſupra quē oblatus fuit xp̄s in tēplo/qñ Symeon ſuſceperat eū in vlnas ſuas: Nūc dimittis ſeruū tuum domine ⁊c.

Siſtitur in templum puer ⁊ Symeonis in vlnas
Accipitur cui danda quies nam lumina ſerui
Conſpicere deum clarū iubur omnibus ortum.

AD ſanctam Katherinā/ non remote de platea ſancti Petri. Hic fuit clauſtrum mulierū. Item eſt ibi de oleo: quod de ſepultura ſancte Katherine fluxit. Etiam de lacte: quod ſanguinis loco de ſancto corpore eius fluxit quando decollata fuit.

AD ſanctum Spiritum eſt Hoſpitale: in quo fiunt magne elemoſine ⁊ miſericordie opera infirmis. Etiam omnes orphani infantuli congregantur ibi/ ⁊ nutriuntur. Quod hoſpitale Sixtus papa. iiij. de nouo a fundamento maximis ſtructuris renouauit: Magnamq; confraternitatem in eodem ordinauit: Ad quam ipſe ſe manu ſua propria cum pluribus Cardinalibus inſcripſit. Et cōceſſit omnibus ⁊ ſingulis: qui intrant ⁊ ſe ad eandem confraternitatem inſcribi faciunt: q̄ eligere poſſint confeſſorem idoneum: qui eos abſoluere poſſit ab omnibus peccatis: etiam a caſibus papalibus ſedi apoſtolice reſeruatis / ſemel in vita: ⁊ mortis articulo totiens quotiens opportunū fuerit: vt plenius continetur in quadam bulla deſu-

per cōfecta. Eſtqꝫ proxima die dominica Antonij ⁊ Penthecoſtes ibi ſtatio ⁊ indulgentia. Eſt ibi brachium ſancti Andree: digitus ſancte Katherine: qui clare in vna monſtrãtia videri poteſt. Et plures alie reliquie.

IN capella Campi ſancti. Hic ſepeliūtur omnes peregrini ⁊ pauperes cuiuſcūqꝫ generationis. Sunt ibi multe indulgentie ⁊ reliquie.

AD ſanctum Pancratium per portã Aureaꝫ extra muros tranſtyberim. Jſta eccleſia circumquaqꝫ porphireticis lapidibus ſatis pulchre eſt decorata. Sūt hic recondita corpora infraſcripta videlicet: Sub altari maiori requieſcit corpus ſancti Pancratij Epiſcopi ⁊ martyris ⁊ corpus ſancti Pancratij Militis ⁊ martyris ſub altari: quod eſt a capite huius eccleſie: ⁊ ad dexteram requieſcit corpus ſancti Victoris martyris: vnde dicebatur eccleſia ſctõꝝ Victoris ⁊ Pancratij martyrum: Sub altari quod eſt in medio eccleſie requieſcunt corpora ſanctorum martyrum Malchi ⁊ Madiani: Corpus ſancte Gotheris virginis. Item in ea permanet nobile cimiterium nominatum Caleopodij presbiteri ⁊ martyris. In quo quidem cimiterio eſt ſepulchrum beati

Caliṛti pape ⁊ martẏris: in quo ꝑmanſit per mul
tos annos corpus eius. Demū tranſlatum eſt ad
ſanctā Mariam tranſtyberim: ⁊ Canonici ipſius
eccleſie quottidie faciunt cōmemorationem de eo
Juxta quā eccleſiam ſancte Marie videlicet ver
ſus portam Portueſi. eſt proxima eccleſia ipſius
ſancti Caliṛti. Eccleſia vero antedicta ſctē Ma-
rie per ipm̄ Caliṛtū conſtructa fuit. Requieſcunt
inſuꝑ reliquie ſeu corpora ſanctoꝝ martyrū ⁊ vir
ginum in predicta eccleſia: quoꝝ nomina ſcripta
ſunt in libro vite: Que quidem corpora videri
poſſunt manifeſte ⁊ tangi: ſed nullatenus tranſpo
ni/quia eṛcommunicatio papalis eſt: niſi fiat eṛ
licentia ſpeciali ſanctiſſimi domini noſtri pape:
nec voluntate ipſoꝝ Monachoꝝ in eadem eccle
ſia ⁊ monaſterio perſiſtentium.

¶ Stationes in quadrageſima

¶ In die Cinerꝫ feria quarta ad ſanctā Sabinā.

Feria quinta ad ſanctum Georgium.

Feria ſexta ad ſanctos Johannem ⁊ Paulum.

Sabbato ad ſanctum Triphonem.

¶ Dominica prima ad ſanctum Joannem in Laterañ. ⁊ ad ſanctum Petrum.

Feria ſecunda ad ſanctum Petrum ad vincula.

Feria tertia ad ſanctam Anaſtaſiam.

Feria quarta ad ſanctam Mariam maiorem.

Feria quinta ad ſanctū Laurentiū in paliſpna.

Feria ſexta ad ſanctos apoſtolos.

Sabbato ad ſanctum Petrum.

¶ Dñica ſecūda ad ſanctā Mariam in nauicula

Feria ſecunda ad ſanctum Clementem.

Feria tertia ad ſanctam Balbinam.

Feria quarta ad ſanctam Ceciliam.

Feria quinta ad ſanctā Mariam ad fontes olei:

Feria ſexta ad ſanctum Vitalem.

Sabbato ad ſanctos Petrum ⁊ Marcellinum.

¶ Dñica tertia ad ſanctū Laurentiū ex muros.

Feria ſecunda ad ſanctum Marcum

Feria tertia ad ſanctam Potentianam.

Feria quarta ad ſanctum Sixtum.

Fetia quinta ad ſanctos Coſmam & Damianū·
Feria ſexta ad ſanctum Laurentium in Lucina·
Sabbato ad ſanctam Suſannam·
¶.Dominica·iiij·ad ſanctā Cruceꝫ in hieruſaleꝫ·
Feria ſecunda ad quattuor Coronatos·
Feria tertia ad ſanctum Laurentiū in Damaſo·
Feria quarta ad ſanctum Paulum·
Feria quinta ad ſanctum Silueſtrum·
Feria ſexta ad ſanctum Euſebium·
Sabbato ad ſanctū Nicolaū in carcere tulliano·
¶.Dominica quinta ad ſanctum Petrum·
Feria ſecunda ad ſanctum Griſogonum·
Feria tertia ad ſanctum Quiricum·
Feria quarta ad ſanctum Marcellum·
Feria quinta ad ſanctum Apollinarem·
Feria ſexta ad ſanctū Stephanū in Celio monte·
Sabbato ad ſanctum Joannē ante portā latinā·
¶.Dñica ſexta ad ſanctū Joannē in Lateranū·
Feria ſecunda ad ſanctam Praxedem·
Feria tertia ad ſanctam Priſcam·
Feria quarta ad ſanctam Mariam maiorem·
Feria quinta ad ſanctum Joannem in Lateranū·
Feria ſexta ad ſanctam Crucem in Hieruſalem·
Sabbato ad ſanctum Joannem in Lateranū·

¶ Dñica in Paſca ad ſanctã Mariam maiorem.
Feria ſecunda ad ſanctum Petrum.
Feria tertia ad ſanctum Paulum.
Feria quarta ad ſanctũ Laurentiũ extra muros.
Feria quinta ad ſanctos apoſtolos.
Feria ſexta ad ſanctam Mariam rotundam.
Sabbato ad ſanctũ Joannen in Laterañ.
¶ Dñica in albis ad ſanctum Pancratium.
¶ Sunt etiã ſpeciales ſtationes in quadrageſima
ad ſanctaꝫ Mariam de populo omni die a medio
quadrageſime vſqꝫ ad octauam Paſce aperitur
⁊ oſtenditur imago beate Marię virginis.
¶ Item.xx.die Martij eſt ſtatio ad ſanctam Cru
cem in Hieruſalẽ. In iſto die poſſunt intrare mu-
lieres capellam ſanctę Helenę/⁊ non alio tempo
re per totum annum.

¶ Stationes poſt Paſcha.

¶ Item in die ſancti Marci cõueniunt omnes re
liquię per totaꝫ Romam:⁊ fit vna generalis pro
ceſſio de eccleſia ſancti Marci vſqꝫ ad ſanctum
Petrum.
In ebdomada rogationũ.feria.ij.ad ſanctũ Petrũ
Feria tertia ad ſanctũ Joannem in Laterañ.
Feria quarta ad ſanctam Mariam maiorem.

¶ In die Aſcenſionis dñi ad ſanctū Petrum.
Illo die oſtenditur ordinarie vultus ſanctus.
¶ In die Penthecoſtes ad ſanctum Petrum.
Feria ſecunda Penthe. ad vincula Petri.
Feria tertia Penthe. ad ſanctum Anaſtaſium.
Feria quarta quattuor temporuꝫ ad ſanctā Mariam maiorem ⁊ ad ſanctum Petrum.
Feria quinta ad ſanctū Laurentiū extra muros.
Feria ſexta ad ſanctos Apoſtolos.
Sabbato ad ſanctum Petrum.
¶ Stationes q̄tuor tempoꝝ menſis Septembris
Feria quarta ad ſanctam Mariam maiorem.
Feria ſexta ad ſanctos Apoſtolos.
Sabbato ad ſanctum Petrum.

¶ Stationes in Aduentu.

Dominica prima ad ſanctam Mariam maiorem.
Dominica ſecūda ad ſanctā Crucē in hieruſalē.
Dominica tertia ad ſanctum Petrum.
Feria quarta quatuor temporum in Aduentu ad ſanctam Mariam maiorem.
Feria ſexta ad ſanctos Apoſtolos.
Sabbato ad ſanctum Petrum.
Dominica quarta ad ſanctos Apoſtolos.
In vigilia natiuitatis dñi ad. ſ. Mariam maiorē.